TRST, petek
18. aprila 1958
Leto XIV. - Št. 93 (3938)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 25 lir
Tel.: Trst 94-638, 93-808, 37-338 - Gorica 33-82
Poštnina plačana v gotovini

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel št. 37-338 — Podruž. GORICA: Ul. S. Pellico 1-II., tel. 33-82 — OGLASI: od 8. do 12.30 in od 15. do 18. - Tel. 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir — MALI OGLASI: 30 lir beseda — Za Jugoslavijo cene oglasov po dogovoru.

NAROČNINA: mesečna 480 lir — vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 20 din, mesečno 250 din — Nedeljska: letno 780, polletno 390, četrtletno 195 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60-KB-1-Z-375

Prvi razgovor Thompsona z Gromikom
Protiatomsko zborovanje v Hamburgu

Gromiko in Thompson sta govorila o pripravah za konferenco najvišjih - Obrambni ministri NATO in Eisenhower pa govorijo o nadaljevanju atomskega oboroževanja

MOSKVA, 17. — Ameriško poslaništvo v Moskvi javlja, da se je ameriški poslanik Thompson na vabilo sovjetskega zunanjega ministrstva zglasil pri Gromiku ob 18. uri. Še prej se je sestal z angleškim in francoskim veleposlanikom. Thompsonov razgovor v zunanjem ministrstvu je trajal 40 minut. Ko je zapustil zunanje ministrstvo, je Thompson izjavil, da se je razgovarjal z Gromikom.

Ko so ga vprašali, ali bo pri razgovorih med veleposlaniki navzoč tudi Gromiko, je Thompson odgovoril: «To je naše mnenje.» Ni pa hotel povedati, ali je dobil od Gromika odgovor na večerajšnje zahodno sporočilo.

Agencija Tass je nocoj potrdila, da je Gromiko sprejel ameriškega poslanika Thompsona in da sta govorila o vprašanjih, ki so v zvezi s pripravami konference najvišjih. Ni znano, ali je Gromiko sprejel tudi angleškega veleposlanika. Agencije so javljale, da se bo tudi ta zglasil zvečer v zunanjem ministrstvu.

Medtem ko se v Moskvi začenjajo prvi stiki, ki naj bi bili uvod v poznejše plodnejše sodelovanje, pa poročajo iz Pariza o sklepih, ki poudarjajo, da se mora Zahod še dalje oboroževati. To je poudarjal tudi predsednik Eisenhower v svojem govoru na kosilu, ki ga je priredilo združenje časnikarskih ravnateljev.

Jasen in odločen odgovor na vse spletke NATO pa je dalo danes prebivalstvo Hamburga. Pred občinsko palačo se je zbralo okoli 130.000 ljudi, ki so odločno protestirali proti načrtu vlade, da opremi Bundeswehr z atomskim orožjem.

Ves promet v mestnem središču je bil 45 minut ustavljen, ker so bile vse ulice polne demonstrantov. Predstavnik sindikatov, ki je govoril ogromni množici, je poudaril, da bodo sindikati proglasili protestne stavke, če bo bonnska vlada vztrajala pri svojem sklepu o atomski oborožitvi. Še pred zborovanjem je množica okoli 100.000 ljudi šla v povorki po mestnih ulicah.

Protestno zborovanje je sklical socialdemokratski župan Hamburga Max Brauer.

Uradno poročilo, ki so ga danes objavili o razgovorih obrambnih ministrov NATO v Parizu, pravi, da obrambna strategija 15 držav članic zavezništva še dalje temelji na zamisli močnega zastraševanja, vključivši obrambnega „ščita" sil klasičnega in jedrskega tipa in jedrskih sil za represalijo».

Poročilo dodaja, da so se obrambni ministri sporazumeli o ukrepih za večjo koordinacijo in sodelovanje pri oboroževanju in organiziranju svojih sil. Poročilo dodaja, da imajo ministri zaupanje, da bo «postopna modernizacija sil NATO na podlagi skupnih strateških načrtov omogočila zavezništvu, da ohrani svojo obrambno moč, medtem ko se bodo še dalje trudili, da se vzpostavi mednarodno zaupanje z nadzorovano in učinkovito razorožitvijo».

Ministri so govorili tudi, kako naj bi najbolje uporabljali vire držav atlantskega pakta «spričo stalnih naporov sovjetskih voditeljev, da opremijo svoje močne sile z najmodernejšim orožjem». Ministri potrjujejo svojo podporo temeljni strategiji NATO.

Zjutraj so se sestali tudi obrambni ministri sedmih držav ZSZ, ki so govorili o koordinaciji izdelovanja orožja na regionalni podlagi v okviru NATO. Stalni odbor za oborožitev je proučeval sezname orožja, ki naj bi ga izdelovali. Na prvem angleškem seznamu je 19 vrst orožja, ki gredo od strojnic do vodljivih izstrelkov. Drugi pa je francosko - nemško - italijanski seznam, ki vsebuje raketne izstrelke. Ministri so govorili tudi o olajšavah za skupno uporabljanje vojaških letališč.

Predsednik Eisenhower je v svojem govoru, ki smo ga prej omenili, izjavil, da so mednarodna vprašanja «preveč resna, da bi si ZDA dovolile popustitev pri svojih vojaških naporih». Govoril je o «sovjetskem imperializmu, ki hoče zavladati svetu», o Vzhodni Evropi, o Indoneziji, o Srednjem vzhodu in Severni Afriki in dejal, da «se ZDA, ki so v petih letih izdale 200 milijard dolarjev za svojo obrambo, ne bi mogle odreči nadaljevanju tega napora». «Spričo stališču Sovjetske zveze moramo razumeti, da je ta napor potreben».

Eisenhower je zatem omenil argumente v svojih prejšnjih poslanicah kongresu za reorganizacijo obrambe ZDA.

Izjavil je, da mora najvažnejše sklepe na strateškem in operativnem področju odslej sprejemati obrambni tajnik in glavni štab. Vojaštvo se mora že sedaj organizirati v enote pod enotnim poveljstvom. Vendar pa je treba izključiti ustanovitev glavnega štaba po «pruskem» vzorcu ali pa imenovanje «carja» za obrambo; prav tako je treba izključiti izredna pooblastila obrambnemu tajniku glede proračuna.

Poleg tega se ne bo ukinilo tradicionalno razlikovanje med štirimi vrstami vojske — kopenske vojske, mornarice, letalstva in mornariških strelcev — pač pa se bo samo povečala njihova kohezija.

«Pričakovati moramo, je pripomnil Eisenhower, da bo Sovjetska zveza potvorila naše namene in nas obtožila, da grozimo in da smo obsedeni z vojno tehniko. Toda ves svet ve, da niti vojna, niti njene metode niso prva naša skrb». Dejal je, da je mir še vedno glavni smoter ZDA, in je dodal: «Če se bomo še dalje borili za trajen mir, bodo prihodnja leta v celoti opravičila naše prepričanje, da vojne ne bo in da bo mogoče odvzeti težko in nevarno breme sedanjega oboroževanja z ramen hvaležnega človeštva».

Državni tajnik Dulles pa je v kongresnem pododboru za atomsko energijo opozarjal na «resne posledice, ki bi nastale», če ZDA ne bi mogle deliti s svojimi zavezniki svojih dosežkov na področju jedrske energije. Izjavil je, da morajo ZDA imeti možnost izmenjave atomskih informacij z Veliko Britanijo, «da se prepečijo nekoristni duplikati».

Dulles je poudarjal potrebo spremembe ameriškega zakona o atomski energiji in dejal, da sodelovanje z Veliko Britanijo «ne bi bilo v eni smeri».

Pripomnil je, da bi v primeru odklonitve sprememb zakona ameriški zavezniki v NATO lahko sami ustvarili svojo jedrsko orožarno in bi se utegnili «orientirati k nevtralnosti ali vsaj k politiki vzdrževanja glede vsega, kar bi moral biti skupen napor».

DANES

Včeraj je Gromiko sprejel v Moskvi ameriškega veleposlanika Thompsona, s katerim se je razgovarjal o pripravah za konferenco najvišjih. S tem so se torej začeli diplomatski pripravljalni razgovori. Upati je, da bo te dni sledil razgovor z angleškim in francoskim veleposlanikom in da bodo razgovori potekali v zaželeni smeri.

Medtem ko se v Moskvi začenjajo razgovori, katerih namen je omilitev mednarodne napetosti, je Eisenhower v svojem govoru spet govoril o «zastraševalnem orožju». Prav tako so obrambni ministri v Parizu sklepali o nadaljevanju atomskega oboroževanja. Proti temu oboroževanju pa je včeraj odločno spregovorilo nad sto tisoč Hamburžanov na mogočnem protestnem zborovanju.

* * *

Kaže, da se bo francoska vladna kriza zavlekla. Medtem pa francoski desničarski in fašistični elementi izkoriščajo ameriški pritisk na Francijo v svojo korist, kar dokazuje tudi atentat na ameriški konzulat v Alžiru. Upajo namreč, da bodo s svojo kampanjo uspeli doseči še večjo nepopustljivost proti Tuniziji in Alžircem. Toda Burgiba je odločno opozoril, da se bo spet obrnil na OZN, če se bo francoska kriza preveč zavlekla. Tudi na konferenci v Akri so se včeraj sporazumeli o skupni akciji za podpiranje borbe Alžircev.

* * *

Indonezijska vojska je včeraj zasedla mesto Padang, kjer je bil sedež glavnega štaba upornikov. Zunanji minister Subandrio je izjavil, da bo vojna končana še ta ali pa najpozneje prihodnji teden. Dejal je tudi, da je v začetku krize bila velika nevarnost nove svetovne vojne, ker so nekatere države kazale namero, da bi se vmešavale v ta spor. Z odločno in razumno akcijo indonezijske vlade pa je bila ta nevarnost odstranjena.

Indonezijska vojska zasedla Padang

DJAKARTA, 17. — Indonezijski radio je sporočil, da so se oddelki pehote, mornarice in letalstva izkrcali na Sumatri v bližini Padanga. Izkrcanje se je začelo danes zjutraj pod zaščito indonezijskega letalstva. Okoli 9 zjutraj pa so se v bližini Padanga spustili padalci, ki so najprej zasedli letališče v Tabingu ter so skupno z oddelki pehote in mornarice, ki so se izkrcali blizu Padanga kmalu zatem zasedli mesto Padang, ki je bilo v rokah upornikov. Uporniki so nudili šibak odpor in so se dezorganizirano umaknili. V Padangu je bil glavni štab upornikov na Srednji Sumatri.

Indonezijski zunanji minister Subandrio je včeraj v Tokiu izjavil, da bo državljanska vojna v Indoneziji morda zaključena konec tega tedna ali pa v začetku prihodnjega tedna. Dodal je, da bo vojaškim operacijam sledila politična rešitev, na podlagi katere ni izključeno, da bo dr. Hatta dobil uradne funkcije.

Kar se tiče tujega vmešavanja v državljansko vojno, je Subandrio izjavil, da ni dokazov o ameriški pomoči upornikom. Dokazano pa je bilo, da je orožje, ki so ga s padali spustili upornikom, prišlo s Formoze. Dalje je Subandrio izjavil, da uporniki sploh nimajo možnosti uspeha, razen če ne pride do tuje intervencije. Toda v tem primeru bi nastala nevarnost svetovne vojne.

«Vendar pa, je pripomnil minister, je možnost tujega vmešavanja sedaj mnogo bolj nerealna kakor v začetku.»

Adenauerjevi razgovori v Londonu

LONDON, 17. — Kancler Adenauer in predsednik britanske vlade Mac Millan sta danes nadaljevala razgovore ob navzočnosti nemškega zunanjega ministra von Brentana in ministra za gospodarstvo Erharda. Po današnjih razgovorih je bil kancler Adenauer gost na kosilu zunanjega ministra Selwyna Lloyda.

Adenauer in Mac Millan sta danes govorila o odnosih med Vzhodom in Zahodom in o konferenci najvišjih. V poučenih krogih trdijo, da skuša Adenauer dobiti angleški pristanek, naj bi se na dnevni red morebitne konference najvišjih vključilo tudi vprašanje nemške združitve.

Drugo vprašanje pa je področje svobodne izmenjave. Britanski ministri želijo posredovanje Adenauerja v sporu med Anglijo in državami skupnega tržišča, posebno pa s Francijo.

WASHINGTON, 17. — «Federal Reserve Board» je sklenil znižati uradno obrestno mero od 2(25 odstotka na 1,75 odstotka.

Gronchi, Leone in Merzagora proti izključitvi KPI iz RAI-TV

Nova faza v razpravljanju o odnosih med KPI in PSI

(Od našega dopisnika)

RIM, 17. — Predsednik poslanske zbornice Leone je obiskal danes predsednika vlade Zolija v zvezi s protestom KPI zaradi diskriminacije pri radio - televizijski volilni propagandi. Leone je zagovarjal stališče proti diskriminaciji in priporočeval Zoliju, naj se premisli. Govori se, da je tudi Gronchi spodbujal Merzagoro in Leoneja, naj bi nagovorila Zolija, da umakne prepoved udeležbe KPI. Ni še znano, ali je bilo Leonejevo posredovanje uspešno. Govori se le, da je organizacijski tajnik Krščanske demokracije Rumor izdelal medtem nov načrt, na podlagi katerega naj bi polovico časa določenega za propagando izkoristila Krščanska demokracija, druga polovica pa naj bi bila razdeljena med ostale stranke. Nekaj več o dokončnem sklepu se bo vedelo po nocojšnjem sestanku vodstva KD.

Na današnji seji glavnih voditeljev KPI, so sklenili, da bo v jutrišnji številki «Unità» objavil članek prav Amendola, ki je s svojo ostro kritiko sprožil na zasedanju nacionalnega sveta KPI vso polemiko o odnosih s PSI. Vendar pa v članku ne gre za zanikanje Amendolovih kritik, temveč bolj za spremembo oblike kot pa vsebine. Amendola piše med drugim: «Vprašanje odnosov med komunisti in socialisti ne more biti postavljeno ob stran med sedanjo volilno kampanjo, kajti samo odločna in jasna vsebina enotnosti lahko omogoči, da postane demokratična alternativa konkretna in uresničljiva in tako vlije v delovne množice zaupanje v možnost, da se s pomočjo glasovanja spremeni politično vodstvo države. Zaradi tega — in ne zaradi revežnih volilnih računov — je potrebno pravočasno odstraniti zaskrbljenost in dvoumnost ter ponovno potrditi moč potrebe po politični enotnosti delavskega razreda v skupni borbi proti skupnemu sovražniku, ki je Krščanska demokracija. To pa z naše strani ne pomeni, da predlagamo povratek te ali one posebne organizacijske oblike akcijske enotnosti. Pomeni pa, da je za nas akcijska enotnost komunistov in socialistov bistveni pogoj za borbo proti demokristjanskemu monopolu in za uresničenje nove politične in parlamentarne večine.» Dalje trdi Amendola, da nobena stranka ne more zahtevati, da bo sama zmagala bitko za demokratično alternativo pri čemer pa poudarja, da je nujna borba proti antikomunizmu, kajti ni dovolj «ne imeti nič skupnega z antikomunizmom». Amendola poudarja, da je potrebna borba proti antikomunizmu, odkrita borba ob vsakem njegovem pojavu in ne zaradi tega, ker slabi KPI, ki je dovolj velika, da se zna braniti, temveč zaradi tega, ker antikomunizem ovira združevanje tistih sil, ki lahko «še enkrat — če so združene — držijo vrata odprta političnemu in socialnemu napredku» v Italiji. Org. tajnik KPI zahteva slednjič, da se vprašanje odnosov razčisti, ker je prišlo v zadnjem letu do nevarne oddaljitve med KPI in PSI in do razlik ne samo glede ideoloških vprašanj in vprašanj mednarodnega delavskega gibanja, temveč tudi glede vprašanj notranje politične borbe in sicer ravno v zvezi v funkciji odnosov s Krščansko demokracijo in sredinskim buržoaznim blokom.

Jutrišnji «Avanti» že odgovarja Amendoli. Politična enotnost delavskega razreda v državi, kjer je delavski razred razdeljen v dve stranki, pomeni frontizem, to je formulo, ki bi danes koristila nacionalnim konservativnim silam. Amendola pa pravi, da ne gre za to, temveč za akcijsko enotnost v borbi proti KD. Toda to že vsebujejo dejanja, tolmačenja z besedami pa niso potrebna. Isto velja za antikomunizem, proti kateremu se je PSI vedno borila. Po XX. kongresu KP ZSSR pa do madžarskih dogodkov bi bili morali komunisti poglobiti diskusijo in razmišljati o tragičnem izkustvu, da bi se izognili osamljenosti. Toda ne more se reči, da so komunisti prispevali k diskusiji in sprejeli del odgovornosti. Niti VIII. kongres KPI, niti njeni poznejši sklepi niso koristili bitki proti antikomunizmu glede katere imajo socialisti «karte v redu», kar zadeva obrambo vsega delavskega razreda.

Tudi Pajetta se je danes oglasil in dejal, da KPI ne postavlja pred PSI nobenega organizacijskega vprašanja «front». KPI hoče le poznati točno stališče o vprašanju enotnosti delavskega razreda. Kaže torej, da se bo polemika spremenila v tovariško diskusijo in se v tej obliki nadaljevala. Današnji Nennijev govor v Cataniji lahko prav tako uvrstimo v tako, novo obliko razpravljanja o odnosih med KPI in PSI. «Eno samo dolžnost imajo ljudske in demokratične sile: dolžnost doslednega napadanja, čeprav diferenciranega, proti jezu konservativnih interesov».

Danes je govoril tudi Fanfani na kongresu neposrednih obdelovalcev. Povedal ni nič novega — v svojih običajnih pozivih, naj tudi kmetje glasujejo za Krščansko demokracijo. Politični tednik «Il Punto» pa je objavil Tambronijeve odgovore na razna aktualna vprašanja. Ti odgovori so propagandno - volilnega značaja, pri čemer pa precej čudno zveni izjava notranjega ministra, da je vladna demokristjanska stranka «vedno pribita na križ».

A. P.

V Južni Afriki tretja zmaga rasistov

JOHANNESBURG, 17. — Nacionalistična stranka dosedanjega ministrskega predsednika Strijdoma si je pri volitvah v Južni Afriki zagotovila večino. Tako je ta stranka na oblasti že tretjo parlamentarno dobo, kar se je to pot dogodilo prvič kaki stranki v zgodovini države Južne Afrike.

Nacionalisti so dobili 103 sedeže, Združena stranka pa 53. Doslej so imeli prvi 96 sedežev, drugi pa 52, laburisti 4 in neodvisni 4. Tako bo imela še naprej proste roke politika absolutne rasne ločitve, ki je tu poznana pod imenom «Apartheid».

Požar na «Sloveniji»

REKA, 17. — Po informacijah jugoslovanske Linijske plovbe so danes zjutraj pogasili požar, ki je včeraj izbruhnil na jugoslovanski ladji «Slovenija» ki je v Casablanci izkrcevala tovor.

Laburisti v Londonu so sijajno zmagali

Za Mac Millana se vedno bolj bliža trenutek odločitve: vztrajati na vladi ali podati ostavko

LONDON, 17. — Pri upravnih volitvah so v Londonu dobili laburisti 101 sedež konservativci pa 25 sedežev. Laburisti so pridobili 27 sedežev, medtem ko so jih konservativci prav toliko izgubili. V prejšnjem svetu je bilo 74 laburistov in 52 konservativcev.

Take zmage pri volitvah za svet londonske grofije niso laburisti dosegli, odkar grofija obstaja, to je od l. 1889. Razen tega pa so laburisti zmagali v londonski predmestni grofiji Midlesexu; tu so imeli konservativci večino s 13 sedeži, sedaj pa so ostali s 7 sedeži v manjšini.

Volitve so bile v 62 grofijah in laburisti trdijo, da so v vseh pridobili 201 sedež, medtem ko trdijo konservativci, da se je število laburističnih sedežev povečalo samo za 144. Vsekakor pa so laburisti dosegli neizpodbitne zmage v bolj obljudenih predelih dežele, tako n. pr. v Lancashiru na severu ter v Comarthenshiru v Walesu, kjer so imeli prej večino konservativci. Sploh je zmaga laburistov toliko bolj pomembna, če se upošteva, da so v večini grofij, kjer so laburisti zmagali, dobili l. 1955 večino konservativci.

Gotovo je prišel čas, ko bo moral Mac Millan le premisliti, ali naj vztraja na vladi ali pa naj raje da ostavko. Nekateri mislijo, da bi laburisti, če bi sedaj bile parlamentarne volitve, dobili večino kakih 150 sedežev. Lahko, da to ni čisto točno, vsekakor pa daje vladi misliti, koliko je umestno v tako neugodnem času zanjo razpisati volitve. Nekateri v vladnih krogih so za to, da se počaka ugodnejši trenutek, drugi pa trde, da je v takih razmerah težko vladati. Popularnost konservativne vlade je upadla in Mac Millan se ne bo mogel več dolgo časa pomišljati.

Mohamedova posvetovanja

RABAT, 17. — Maroški kralj Mohamed je danes začel posvetovanja za rešitev vladne krize. Predsednik vlade Si Bekkai je včeraj govoril po radiu in dejal, da je pobudo za ostavko dal on in ne ministri stranke Istiklal. Izjavil je, da je bil mnenja, da ni mogel ostati na vladi, ker je podpisal resolucijo proti vladni večini.

Danes popoldne je prišel v prestolnico južnega Maroka, Tarfajo, polk maroških čet, potem ko so se španske čete umaknile.

Kralj Mohamed je v svojem sinočnjem govoru pozval maroško ljudstvo, naj izreče solidarnost z Alžirci, ki se borijo za svobodo in neodvisnost. Dodal je, da Maroko dela sporazumno s Tunizijo in Alžirom za osvoboditev in združitev Severne Afrike.

Kralj Baldovin je včeraj otvoril svetovno razstavo

Namen razstave je ustvariti atmosfero sodelovanja in miru

Razstava, ki bo trajala šest mesecev, je doslej največja tovrstna prireditev - Belgijci računajo, da si jo bo ogledalo 35 milijonov oseb

BRUSELJ, 17. — Danes dopoldne je belgijski kralj Baldovin slovesno otvoril svetovno razstavo, ki je prva razstava take vrste po vojni. Obenem je pa tudi največja od vseh, kar jih je doslej bilo. Predvsem je drugačna od prejšnjih razstav: na tej razstavi niso samo razstavljeni proizvodi za gospodarsko izmenjavo, ki lahko dvignejo pomembnost in ugled te ali one države razstavljavke, pač pa hoče svetovna razstava v Bruslju predstaviti sliko sedanje pa tudi bodoče civilizacije; urejena je po geslu: znanost v službi človečanstva; pri tem je še zlasti mišljena atomska znanost.

V Belgiji so dali današnji slavnostni otvoritvi svetovne razstave tudi na zunaj važnost, tako da je bil današnji dan nekak državni praznik: šole in uradi so bili zaprti, središče mesta pa razsvetljeno.

Že od 8.30 so bili vhodi na prostor razstavišča, ki se nahaja več kilometrov iz centra Bruslja blizu kraljevega posestva Laeken, odprti za občinstvo. Četrt ure pred deseto je prispel kralj ter kraljevska družina, ki so jih sprejeli člani vlade ter predsednika poslanske zbornice in senata, nakar je sprevod šel skozi špalir množice. Prava slovesnost otvoritve pa je bila v velikem avditoriju razstave, kjer so bili že zbrani diplomatski predstavniki, komisarji evropskih ustanov, ki imajo svoj sedež v Bruslju ter častni odbor visokih osebnosti.

Kralj Baldovin se je v svojem govoru predvsem toplo zahvalil organizatorjem iz vseh držav, ki so postavili «te paviljone, v katerih je združeno vse, kar ima njihovo narodno življenje najbolj originalnega, najbolj pomembnega pa tudi najbolj človeškega». «Človeštvo, je nadaljeval kralj, je stopilo v novo obdobje svoje zgodovine. Bolj kakor kdaj koli je civilizacija odvisna od znanosti. Sile, o katerih si pred četrt stoletja nihče ne bi upal predstavljati njihove moči, so postavljene na razpolago ljudi. Toda pred nami se odpirata dve poti: pot, ki vodi k tekmi v oboroževanju, ki je vedno bolj nevarna in ki grozi, da se proti človeštvu sproste odkritja genija njegovih znanstvenikov in pa pot tekmovanja, ki bi moralo pripomoči — in naj bodo razlike socialnih, političnih in duhovnih pojmovanj kakršne koli — k sporazumevanju, ki je edino sposobno voditi k pravemu miru.»

«Namen te razstave je, je nadaljeval kralj Baldovin, ustvariti to atmosfero sodelovanja in miru. Vse velesile Zahoda in Vzhoda, vsi narodi, vsa plemena so veličastno zastopana. Vsi tisti, ki bodo obiskali razstavo v Bruslju, naj se vrnejo v svoje dežele prepričani, da se pripravlja nov humanizem iznad starih civilizacij, toda ne da bi kaj uničil od vrednot, ki so jih nakopičile te civilizacije v stoletjih. Prepričani pa naj bodo tudi, da se bo ta humanizem realiziral samo v slogi. Tehnika ni dovolj za ustvaritev civilizacije. Če naj bo tehnika element napredka, zahteva tudi sporedni razvoj naših moralnih koncepcij, naše volje da se skupaj konstruktivno trudimo.»

Najprej pa je govoril ministrski predsednik Van Acker, za njim pa minister za gospodarstvo Motz. Nadalje so govorili vladni generalni komisar za razstavo Moens de Fernig, bruseljski župan Lucien Cooremans ter švicarski generalni komisar de Savis.

Po otvoritvenih govorih je sprevod odšel iz avditorija in med vzklikanjem množice je kralj prižgal plamen sredi glavnega trga na razstavi, kar je pomenilo, da je razstava otvorjena. Istočasno je s pritiskom na gumb spravil v pogon velik kompleks vodometov. Na nebu je 50 letal napravilo črko B, druga letala pa so sestavila državno zastavo. V zrak je bilo spuščenih tudi 20.000 balončkov raznih barv.

Razstava bo odprta 6 mesecev. Belgijci računajo, da si jo bo ogledalo 35 milijonov oseb.

Tunizija se bo spet obrnila na OZN če se bo francoska kriza zavlekla

Zahtevala bo umik francoskih čet iz vse Severne Afrike - Neuspeh dobrih uslug je Tuniziji samo koristil - Atentat pred ameriškim konzulatom v Alžiru - Fašistični elementi v Franciji izkoriščajo nastalo zmedo

PARIZ, 17. — Francoska desnica — od poujadistov do nekaterih «zmernih» in socialnih republikancev — je začela široko kampanjo za povratek generala De Gaullea na oblast. Nekateri politiki, med katerimi sta bivši rezident v Alžiru Soustelle in bivši predsednik vlade Edgar Faure, so bolj ali manj odkrito poudarjali kandidaturo generala, ki so jo takoj podprli številni listi. Vsi ti zagovarjajo «izvenparlamentarno rešitev» krize. Toda general De Gaulle ni do sedaj odprl ust. Politični opazovalci poudarjajo, da kampanja nima možnosti uspeha.

Prevladuje mnenje, da se Coty pred ponedeljkom ne bo odločil, komu naj poveri nalogo za sestavo vlade, ker se bodo v nedeljo začele kantonalne volitve. Politični opazovalci poudarjajo, da bo po rešitvi krize vsekakor potrebno temeljito spremeniti afriško politiko.

Tunizijski predsednik Burgiba je danes po radiu izjavil, da se bo Tunizija spet obrnila na Varnostni svet, če bo francoska vladna kriza dolgo trajala. Pripomnil je, da bo neuspeh dobrih uslug Tuniziji zelo koristil, ker bo dokazal svetu preudarnost Tunizije. Izjavil je, da bo čakal en teden. Po tem roku bo Tunizija ponovila svoj protest v Varnostnem svetu OZN v zvezi z bombardiranjem vasi Sakiet. Dodal je, da bo Tunizija zahtevala pred Varnostnim svetom OZN, naj se francoske čete umaknejo ne samo iz Tunizije, pač pa tudi iz vse Severne Afrike. Tunizija bo poudarila, da je Francija izvršila oborožen napad na tuniško ozemlje, in bo zahtevala, naj se o tem razpravlja na podlagi mednarodnega prava.

Dalje je tuniški predsednik poudaril, da je francoska kolonialistična politika nevarnost ne samo za Tunizijo, pač pa tudi za ves zahodni svet. Dodal je, da nima nobenega namena napraviti kakršen koli sovražni korak proti Franciji: «Spoštovanje, ki ga osebno imamo do predsednika Cotyja, nam ne dopušča, da bi spravili Francijo v zadrego. Toda če bo kriza trajala en mesec in tudi več, ne verjamem, da bomo lahko čakali.» Dejal je, da tuniška vlada ni določila nobenega datuma za predložitev svojega protesta Varnostnemu svetu. Mnenja pa je, da se bo to lahko zgodilo v približno enem tednu.

Burgiba je dodal, da je Tunizija s svojo željo pogajati se glede Bizerte in letalskih oporišč v Tuniziji dokazala svojo dobro voljo, medtem ko obnašanje francoskih poslancev ni dvignilo francoskih akcij v svetu.

Izjavil je nato, da bo neuspeh dobrih uslug konec koncev koristil interesom Tunizije, ker bo dokazal svetu razsodnost Tunizije in skrajnost Francozov. «Eden od pozitivnih rezultatov tega neuspeha, je dodal Burgiba, bo, da «svobodni svet» ne bo več pustil Tunizije same nasproti Franciji. Ta neuspeh bo tudi dokazal, v kolikšni meri alžirsko vprašanje obremenjuje odnose med Francijo in Severno Afriko.» Predsednik je poudaril, da je Tunizija vedno pripravljena sodelovati s Francijo, toda to je mogoče samo na podlagi enakopravnosti. Da se to doseže, pa bo potrebno čakati, da se Francija reši svoje kolonialistične miselnosti, s katero je še vedno obremenjena.

Na koncu svojega govora je Burgiba pozval tuniško ljudstvo, naj ostane mirno in naj zaupa v politiko vlade. Pripomnil je, da v položaju ni nobene kritičnosti, ker je pravica na strani Tunizije, ki se bo iz sedanje krize srečno izmotala.

Burgiba je tudi zanikal trditve nekaterih francoskih politikov, da je pretekli teden prišlo do novih incidentov med francoskimi in tuniškimi četami. Pripomnil je, da od dneva bombardiranja Sakieta 8. februarja ni bilo drugih incidentov.

Tuniška vlada je danes objavila poročilo, ki pravi, da je od 3. do 13. aprila pribežalo iz Alžira v Tunizijo 175 alžirskih družin, ki štejejo skupno 700 oseb. Poročilo dodaja, da so večino teh beguncev francoske oblasti mučile.

Vsekakor se pričakuje da bo kriza dolga, ker dva dni posvetovanj ne zadostujeta za razčiščevanje sedanjega ozračja. Vrhu vsega pa se je pojavil val protestov proti Ameriki, kar dokazuje tudi današnji atentat proti ameriškemu konzulatu v Alžiru.

Pred vhod ameriškega konzulata je bil namreč postavljen peklenski stroj, ki je eksplodiral, ko je snažilka odprla vrata. Snažilka je bila hudo ranjena in so jo odpeljali v bolnišnico. Združenje fašističnih francoskih bivših bojevnikov in študentov pa je zagrozilo s protiameriškimi demonstracijami «zaradi angloameriškega vmešavanja v severnoafriške zadeve Francije».

V Costantini pa je danes neki Alžirec vrgel bombo proti nekemu francoskemu padalcu, ki je bil takoj ubit. Ranjenih je bilo drugih 5 oseb. Atentator je zbežal.

Zvečer pa je bilo v Costantini ubitih drugih 5 oseb pri eksploziji bombe, ki jo je vrgel neznanec.

Glasilo alžirske narodnoosvobodilne fronte «El Moudjahid» pravi, da narodnoosvobodilna fronta ne bo nikoli sprejela volitev v Alžiru niti pod mednarodnim nadzorstvom, dokler ne bo alžirsko ozemlje v celoti osvobojeno. List poudarja, da so volitve zadeva, ki se tiče izključno Alžircev.

Vsi glavni komentarji pariškega tiska so danes posvečeni vladni krizi. Francoska «fronta za narodno akcijo», v kateri so vključeni desničarski bivši bojevniki in študentje, pa je danes objavila odprto pismo Eisenhowerju, v katerem ga obtožuje «nedopustnega vmešavanja v francoske zadeve». Pismo pravi, da je Eisenhowerjeva poslanica Gaillardu privedla francosko vlado do tega, da je sprejela tuniške predloge «pod ameriškim pritiskom».

«Parisien Libere» napada tuniško vlado in pravi, da bi bil «Burgiba manj drzen, če ne bi čutil podpore iz Londona in Washingtona».

Progresistični «Liberation» pravi, da je «nujno, da se tiste stranke, ki so se izrekle za rešitev alžirskega vprašanja s pogajanji in ki sestavljajo realno večino v skupščini, zbližajo in se sporazumejo za pripravo skupnega minimalnega programa».

«Humanite» poudarja, da «večina poslancev, ki so glasovali proti vladi, pripadajo levičarskim strankam in skupinam: komunistični stranki, progresistični skupini, radikalni stranki, UDSR». Nato dodaja, da «njih glas izraža sovražnost vedno širših plasti prebivalstva proti kolonialistični vojni, ki uničuje Alžir ter hkrati uničuje in izolira našo domovino. Izbira je med nadaljevanjem vojne in iskanjem mirne rešitve».

Angleški tisk je mnenja, da je sedanja francoska kriza ena najresnejših in da ogroža atlantsko zavezništvo. Konservativni «Daily Mail» trdi, da neuspeh dobrih uslug pomeni «novo zmago Hruščeva v borbi za svet», in dodaja: «Hruščev je odnesel več ko eno zmago, potem ko je Suez pokazal neenotnost Zahoda.» Liberalni «News Chronicle» poudarja, da francoska kriza ni samo vprašanje preosnove vlade, pač pa gre za krizo v zaupanju do vsega parlamentarnega režima. List dodaja: «Tudi najboljši prijatelji Francije ne morejo dopustiti, da bi alžirska vojna bila izključno francoska zadeva. Nevarnost je, da ta vojna usmeri vso javno mnenje Azije in Afrike proti Zahodu.»

Konferenca v Akri

Skupna akcija v podporo Alžiru

AKRA, 17. — Na tajni seji konference afriških neodvisnih držav so delegati danes poslušali poročilo treh predstavnikov alžirske narodnoosvobodilne fronte. Današnji dan razgovorov je bil namreč posvečen alžirskemu vprašanju v okviru prve točke dnevnega reda, ki se tiče splošne politike afriških neodvisnih držav v odnosu do še neodvisnih dežel. Poleg tega je danes govoril tudi predsednik zveze prebivalstva francoskega Kameruna Felix Moumie, ki je med drugim poudarjal potrebo združitve francoskega in britanskega Kameruna.

Po današnji seji so izročili tisku izjavo, v kateri se poudarja, da so razpravljali o nekaterih predlogih za rešitev alžirskega vprašanja in da je bil dosežen splošen sporazum o potrebni akciji.

Izjava pravi dalje, da je politični odbor konference dobil nalogo, da pripravi načrt resolucije o Alžiru ter ga predloži konferenci.

Predstavnik alžirske narodnoosvobodilne fronte Jazid je danes na tiskovni konferenci govoril o temeljih politike alžirske narodnoosvobodilne fronte. «Čeprav je internacionalizacija alžirskega vprašanja že sedaj neoporečno dejstvo, je izjavil Jazid, bi osvobodilna fronta rajši iskala neposredno s Francijo sporazum, ki bi se lahko pripravil v okviru maroško-tuniških dobrih uslug.

Kar se tiče položaja Francozov v Alžiru, predlaga osvobodilna fronta, naj ti, po priznanju alžirske neodvisnosti, sprejmejo alžirsko državljanstvo. S tem bi dobili enake pravice kakor alžirski državljani. Drugače pa naj dobijo položaj francoskih priseljencev v Alžiru, kakršnega uživajo Francozi v Tuniziji.

Jazid je zatem obžaloval, da ameriško posojilo Franciji spodbuja francosko kolonialistično vojno, ter je poudaril, da osvobodilna fronta z zadovoljstvom sledi «nedavnemu in posrečenemu razvoju ameriške politike glede severnoafriških vprašanj». Osvobodilna fronta bi spodbujala slehrni ameriški pritisk, ki bi Francijo prisilil, da uvede bolj realistično politiko.

Jazid je dalje izjavil, da Tunizija ne dobavlja orožja osvobodilni fronti ter je izrekel željo, naj bi udeleženci konference nudili osvobodilni fronti svojo materialno in moralno pomoč.

Konferenca je dobila od številnih osebnosti brzojavke z voščili za uspeh. Med drugimi so Dulles, Maocetung in Vorošilov. Vorošilov izreka prepričanje, da bo dosedanji uspeh nekaterih držav v boju za neodvisnost zgled vsem afriškim deželam.

Bebler o atomski oborožitvi Bundeswehra

Jugoslovansko-avstrijska pogajanja

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 17. — Državni podtajnik za zunanje zadeve dr. Aleš Bebler piše v «Mednarodni politiki», da je sklep zahodnonemškega parlamenta o atomski oborožitvi Bundeswehra popolnoma v starem stilu, t. j. v stilu rožljanja z orožjem in zastraševanja. Bebler z obžalovanjem poudarja, da se dve zahodni atomski sili nista pridružili sklepu Sovjetske zveze o ukinitvi jedrskih poizkusov, ugotavlja pa, da se je to vprašanje vendarle premaknilo z mrtve točke. Bebler dalje ugotavlja, da argumenti, ki se navajajo pri zavračanju sovjetskega predloga, niso prepričljivi.

«Še manj pa je utemeljeno stališče Francije, ki še ni atomska sila. Njena želja, da postane «enakopravna» z ostalimi tremi atomskimi velesilami, ni v skladu z razvojem evropskega in svetovnega javnega mnenja», ugotavlja Bebler. «Pozitiven prispevek in dober odgovor tistim, ki se zavzemajo za «enakopravnost» o oboroževanju, poudarja Bebler, dajejo tiste manjše evropske države, ki formalno in dejansko ne dovoljujejo, da bi na njihovem ozemlju postavili raketna izstrelišča. Na žalost, pripominja Bebler, naša soseda Italija ni med njimi. Pri reagiranju na to dejstvo, zaključuje Bebler, Jugoslavija torej ni ravnala samo v svojem interesu in v obrambo svojih pravic, temveč v interesu vse mednarodne skupnosti.»

Danes dopoldne sta se v Beogradu sestala novoizvoljena zvezni svet in svet proizvajalcev. Na prvi seji zveznega sveta je predsedoval najstarejši poslanec dr. Ivan Ribar. Oba sveta se bosta ponovno sestala jutri popoldne. Na dnevnem redu je verifikacija mandatov. Pod predsedstvom glavnega tajnika SZDLJ se je danes v Beogradu sestalo predsedstvo zveznega odbora, ki je razpravljalo o sestavi organov novoizvoljene zvezne skupščine.

Avstrijsko-jugoslovanska mešana komisija, ki je v marcu začela proučevati aktualna vprašanja med obema državama nadaljuje svoje delo v Beogradu. Danes je imela svojo prvo sejo. Jugoslovansko delegacijo vodi veleposlanik Dušan Kveder, avstrijsko pa šef političnega oddelka avstrijskega zunanjega ministrstva Heimerle.

B. B.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 11.8, najnižja 8.9, zračni tlak 1010, se dviga, veter 19 km vzhodnik, vlaga 66 odst., nebo pooblačeno, padavine 4.7 mm, morje rahlo razgibano 10 stopinj.
Vreme danes: Oblačno.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 18. aprila Apolonij, Mirt
Sonce vzide ob 5.16 in zatone ob 18.54. Dolžina dneva 13.38. Luna vzide ob 4.50 in zatone ob 18.27.
Jutri, SOBOTA, 19. aprila Ema, Jelka

Zaradi slabega vremena

Volilna propaganda strank se še ni prav razmahnila

Prvo zborovanje PSI v tržaški okolici in številna zborovanja KPI

Vreme še vedno ni naklonjeno strankam, ki so začele prirejati volilna zborovanja na prostem. Tudi včeraj je bilo nekaj volilnih zborovanj. Komunistični govorniki so govorili na raznih krajih v mestu, v Škednju in v Grljanu. PSI pa je imela sinoči ob 20. uri svoje prvo zborovanje v okolici na Opčinah. Govorila sta kandidata dr. Pincherle in Stane Bidovec.

Dr. Pincherle je dejal, da ni slučaj, da PSI začenja svojo volilno kampanjo v tržaški okolici prav na Opčinah, kjer so fašisti ustrelili pet Slovencev antifašistov in kjer so nemški nacisti ustrelili 71 slovenskih in italijanskih antifašistov. Stane Bidovec pa je govoril o volilnem programu socialistične stranke, ki se zavzema za gospodarski, socialni in kulturni razvoj tržaškega prebivalstva ter jamči Slovencem spoštovanje njihovih narodnostnih pravic na vseh področjih javnega življenja.

Medtem ko se volilna kampanja strank ni še povsem razmahnila, nadaljujejo občinski uslužbenci z razdeljevanjem volilnih potrdil volilnim upravičencem. Razdeljevanje poteka v popolnem redu. Obenem pa so začeli razdeljevati volilna potrdila tudi v vojašnicah in bolnišnicah. Občina pa je že dobila volilna potrdila iz drugih mest, ki jih bo razdelila volivcem, ki nimajo v Trstu stalnega bivališča. Hkrati pa je tudi tržaški volilni urad odposlal volilna potrdila Tržačanov, ki začasno bivajo v drugih občinah ali pa so se izselili iz Trsta.

Kot sporočajo, bo Krščanska demokracija otvorila svojo volilno kampanjo v nedeljo v Miljah. Govoril bo nosilec liste KD v tržaškem volilnem okrožju prof. Sciolis. Do nedelje pa bodo demokristjani razlagali na strankinih skupščinah svoj še vedno tajni volilni program.

—«»—

Volilna zborovanja

PSI

Ob 18. uri Trg Vittorio Veneto (Giorgio Pugliesi), ob 19.30 v Zgoniku (Stane Bidovec).

KPI

Ob 11. uri Ul. Timeus - vogal Drevored XX. septembra ob 18. Trg Rosario (Deferri). Ul. Molino a Vapore (Juraga). Barkovlje pri kopališču Excelsior (Muslin). ob 19. Strada del Friuli - Bajdovci (Tonel in Jelka Gerbec). ob 19.30 Sv. Ana - Stara istrska cesta (Zecchini), ob 20. Podlonjer (Bernetič), Ul. Prato (Burlo in Gombač), Greta (Calabria), Boršt (Lovriha), ob 20.30 Kontovel (Šišković, Sema), ob 17. Rocol - gostilna Jurišević (Pogassi).

—«»—

Opozorilo volivcem

Občinski volilni urad poziva vse meščane, ki so po 15. oktobru 1957 menjali bivališče ter niso tega sporočili anagrafskemu uradu, naj takoj sporočijo temu uradu v Ul. Diaz 25 svoj novi naslov.

Meščani pa, ki ugotovijo morebitne napake na prejetih volilnih potrdilih, se lahko obrnejo na ta urad, da jim napake popravi.

—«»—

Krajevni uslužbenci zahtevajo plačilo zaostankov

Krajevna sekcija sindikata uslužbencev krajevnih ustanov je poslala glavnemu tajništvu tržaške pokrajine pismo, v katerem ugotavlja, da so pomožni pokrajinski uslužbenci zelo nezadovoljni, ker jim niso izplačali zaostalih prejemkov, ki jim pritičejo po popolnem poenotenju plač. Nezadovoljstvo uslužbencev je popolnoma razumljivo, če pomislimo, da so jim že večkrat zagotovili, da jim bodo zaostanke čimprej izplačali.

—«»—

Stavkovno gibanje v podjetju SALDA

V podjetju SALDA se nadaljuje protestna akcija, ker ravnateljstvo še ni popustilo. Delavci so zopet zapustili delo včeraj ob 16.30 in se bodo vrnili v tovarno danes ob 8. uri.

V Ul. Zonta nadaljujejo z razdeljevanjem denarja, ki so ga zbrali za časa stavke v CRDA in Tržaškem arzenalu.

—«»—

Rešitev spora glede dr. Zidariča

Agencija ANSA poroča, da se je vprašanje dr. Borisa Zidariča, ki so ga italijanske policijske obmejne oblasti pred nedavnim zavrnile na meji, ko je pribajal v Trst, čeprav je imel reden vizum za vstop v Italijo, razčistilo. Po pojasnilih italijanskega veleposlaništva v Beogradu so policijske oblasti omenjeni ukrep preklicale.

ANSA pravi, da so jugoslovanski odgovorni krogi sprejeli vest z zadovoljstvom ter da poudarjajo, kako se je to vprašanje lahko ugodno rešilo v ozračju dobrih odnosov, ki jih hoče Jugoslavija ohraniti z Italijo.

Zato menijo, da je na prihodnjem tržaškem velesejmu uradna udeležba Jugoslavije zagotovljena, saj skrbi za to udeležbo ravno tajnik trgovinske zbornice Slovenije dr. Zidarič.

—«»—

Ministrstvo za delo in socialno zavarovanje je objavilo razglas o pravilih za prošnje za odkup stanovanj INA-Casa po členih 15 ustanovljenih zadrug v občinah tržaške pokrajine.

Protest PSI

Tržaška federacija PSI nam je sporočila, da je protestirala pri generalnem vladnem komisarju proti vabilu, ki ga je poslal vladni komisariat prof. Nicoli Pende, naj pride v Trst proslavit «Svetovni dan zdravstva». PSI pravi, da je bilo ime prof. Pende leta 1938 na seznamu podpisnikov tako imenovanega «rasnega manifesta», ki je bil začetek protižidovske kampanje, katera je v Italiji povzročila strahotna uničenja. Res je, pravi PSI, da je prof. Pende po razpadu fašizma trdil, da mu je bil tedaj podpis izsiljen in izjavil celo, da je obsodil rasno doktrino. V resnici pa hoče prof. Pende s temi svojimi izjavami preslepiti javnost. V njegovih spisih je prof. Pende poveličeval fašistični rasizem ter hvalil Mussolinija in njegov «genij».

Tržaška federacija PSI pravi, da ne bi imela nič proti, če bi prišel tak človek v Trst govorit na volilna zborovanja svojih starih in novih kolegov. Protestira pa proti dejstvu, da ga je uradno povabil v Trst generalni vladni komisariat, z namenom da zastopa v našem mestu italijansko znanost in univerzalno kulturo, ker je prof. Pende žalil znanost in kulturo in ker je rasizem povzročil v Trstu preveč žrtev.

Zanimivo stališče lista «Avanti»

Bo preživel volitve načrt avto ceste Benetke-Trst?

Polemike okrog načrta utemeljujejo bojazen, da gre za običajno zagotovilo, kot jih toliko roji pred volitvami

V sredo je objavil socialistični list «Avanti» zanimiv dopis iz Benetk, v katerem ugotavlja, da je med tolikimi varljivimi načrti, ki so prišli na dan pred volitvami tudi eden, ki je dolgo ležal v predalih rimskih uradov in, ki ima stvarne možnosti, da ga uresničijo. V tem izjemnem položaju je načrt avtomobilske ceste Benetke - Trst, glede katerega je ministrski svet predložil in parlament že odobril poseben zakon, ki predvideva izdatek 45 milijard lir, od katerih naj bi porabili za cesto 6 milijard lir. List točno pripominja, da gre za sedaj za milijarde, ki so le na papirju, zato da bi vsaj delno pomirili Furlane in Tržačane, katere so dolga leta pustili brez pomoči.

Vendar pa je tudi ta ukrep pomemben. Na prvi pogled je kazalo, da gre za stari načrt avtostrade Benetke - Mestre - Trst, glede katerega so se številne osebnosti trudile že od l. 1951 dalje in katerim so se napori posrečili v zvezi s sedanjimi volitvami.

Načrt se nanaša na točno določeno cesto, ki naj bi po najkrajši trasi povezovala Mestre s Trstom in začetka se je to zdelo, da bo vse poteklo normalno, odnosno so se že pojavljali glasovi, kdaj bodo svečano pričeli z gradnjo. Stvari pa so se zapletle, ko je v beneškem listu «Gazzettino» objavil ing. Miozzi, znani avtor načrta Benetke - Muenchen dve različni trasi. Ta načrt se bistveno razlikuje od prvotnega in predvideva, da bi bila cesta znatno daljša ter da bi povezovala tudi dve večji središči, ki bi drugače ostale ob strani. Ing. Miozzi utemeljuje svoj načrt, češ da bi po prvotnem morali zgraditi daljši odsek ceste po močvirnem zemljišču in da bi znatno približali to avtostrado avtostradi Benetke - Muenchen, kar bi seveda omogočilo združitev obeh. S tržaške strani so prišli polemični odgovori, ki poudarjajo, da gre le za krajši odsek, ki bi šel po močvirju in ki obtožujejo Benečane, da jim je mnogo bolj pri srcu avtostrada Benetke - Muenchen kot Benetke - Trst. V odgovor na te trditve, se ponovno iz Benetk čuje odkriti glas, da so te milijarde čista volilna propaganda in da Benetk sploh ne zanimajo.

Iz tega «družinskega» prepira (ne pozabimo, da tako v Trstu kot v Benetkah vedrijo in oblačijo demokristjani) torej dokaj jasno sledi, da gre v bistvu le za volilni manever, odnosno kljub zakonskemu blagoslovu le za obljubo.

Omenjeni list zaključuje, da tudi v Benetkah ne manjka resnih glasov in da določeni krogi priznavajo, da bi bila najugodnejša trasa, ki bi predvsem povezovala Trst z Benetkami in da bi po tem načrtu bilo treba graditi čez močvirje samo 15 km te ceste.

—«»—

Nesreči na delu

Kurjaču Viktorju Miklavcu iz Ul. Koštalunga ni bilo treba po nezgodi iti daleč: iz kurilnice splošne bolnišnice je stopil najprej v sprejemni in od tu na okulistični oddelek.

Nezgoda se je možu pripetila okoli 7. ure zjutraj med kurjenjem peči. Iznenada ga je plamen oplazil po obrazu in Miklavec se je s presunljivim krikom zgrudil na tla. Videl ni ničesar in prav to ter neznosne bolečine so ga prisilile, da je nemudoma zaprosil za zdravniško pomoč.

Upajo, da Miklavec ne bo izgubil vida, vseeno se bo moral zdraviti in ostati pod stalno nego zdravnikov približno mesec dni.

Po natančnem zdravniškem pregledu bo šele znana doba okrevanja 59-letnega Tugenija Sarda iz Sentjakobske ulice, ki se je ponesrečil med delom v tovarni «Dilfi» v Žaveljskem industrijskem pristanišču. Sardu so zdravniki ugotovili udarec na lopatici in če bo diagnoza potrdila prvotno mnenje, mu bo zadostovalo 8 do 10 dni zdravljenja. Če pa bi bila tudi kakšna kostna poškodba, kar ni izključeno, tedaj se bo okrevanje zavleklo za 30 dni.

Sardo, ki se je pripeljal v bolnišnico z zasebnim avtom, je povedal, da je nadzoroval žaganje deske z električno žago. Nepričakovano pa je del deske odletel izpod ostrega rezila in mu priletel v rame.

—«»—

Tri žrtve nerodnih padcev

Predvčerajšnjim popoldne se je Alfonso Bartoli iz Ul. Mazzini namenil v bolnišnico. On sicer ni potreboval pomoči, ker se je čutil popolnoma zdravega in čilega, hotel pa je obiskati sorodnika, ki se je zdravil na II. kirurškem oddelku. Sorodnika je sicer videl, a se mu je pritoževal nad bolečinami v gležnju desne roke in je izrazil strah, da se bo moral tudi on zadržati v bolnišnici. Preden je prišel k njemu je namreč padel v veži glavnega vhoda.

Vseeno pa je upal, da ne bo nič hudega in doma si je hotel odpraviti otekline z obkladki. Odpravil pa ni ničesar in včeraj mu ni preostalo drugega, kot zateči se v bolnišnico, tokrat ne več k sorodniku, pač pa na ortopedski oddelek, kjer so ga zaradi zloma zapestja sprejeli s prognozo okrevanja v tednu dni.

Včeraj zjutraj je zdrsnil in tudi nerodno padel na gladkih tleh osnovne šole v Ul. P. Veronese tudi 10 let star Dario Gandusio iz Ul. sv. Marka, ki je zaradi bolečin pretočil precej solz. Mati ga je morala odpeljati v bolnišnico, kjer je izvedela, da poškodba na otrokovi levi nogi ni prav nič nevarna, zaradi česar so ga odslovili in mu priporočili le nekaj dni počitka.

Žrtev nerodnega padca je predvčerajšnjim postala tudi 52-letna Emilija Foraus por. Kosjančič iz Prebenega št. 43 ki je šele včeraj sklenila iti k zdravnikom. Hotela je izvedeti, kaj ji povzroča bolečine v prsnem košu in ker zdravniki niso mogli najti diagnoze, so jo iz previdnosti sprejeli na opazovalnem oddelku. Menijo pa, da niso izključene kostne poškodbe na rebrih, zaradi česar je možno, da se bo morala ženska zdraviti približno dva tedna.

Kocjančičeva je povedala da je med delom na vrtu za hišo padla z višjega na 2 metra nižji predel.

—«»—

O V nedeljo 20. aprila ob 9. uri bo na sedežu trgovinske zbornice na Borznem trgu 14 občni zbor članov konsumne zadruge železničarjev.

Slovenci!
Prosvetno društvo «Valentin Vodnik» iz Doline vas vabi na

KONCERT

ki bo v dvorani na stadionu «Prvi maj» v nedeljo 20. t. m. ob 20.30 ob priliki proslave Valentina Vodnika.

Sodelujejo: pevski zbor, tamburaški zbor, veseli trio (dolinski Avsenik), duet Dario in Darko, dva recitatorja.

KRITIKE IN POROČILA

Razstava osnutkov za scenografije v občinski galeriji

Včeraj je bila v občinski galeriji otvorjena I. pokrajinska razstava scenografije ter obenem retrospektivna razstava Enrica Prampolinija. Organizator te zanimive razstave je Univerzitetni gledališki center, ki zasluži pohvalo za lepo pobudo. Poleg številnih scenskih osnutkov, od katerih mnogi niso bili nikoli realizirani, je tudi več osnutkov našega slikarja Jožeta Cesarja, po katerih so bile napravljene scene v SNG. Razstavljena je tudi maketa Iva Kuferzina za Wilderjevo «Naše mesto». Nadalje smo nekatere scene, katerih osnutki so na razstavi, videli v Novem gledališču (Mascherini, Predonzani, Janesich) in drugod. Posebej pa so razstavljeni osnutki scen in kostumov Enrica Prampolinija, ki je umrl pred dvema letoma v Rimu.

Razstava ostane odprta do 28. aprila.

—«»—

V Ljubljani lep uspeh mlade tržaške pianistke

V torek je v okviru koncertnega večera študentov srednje glasbene šole v Ljubljani nastopila v veliki filharmonični dvorani kot gost tudi Tatjana Uršičeva, gojenka šole Glasbene Matice v Trstu. Mlada pianistka je nastopila s prvim stavkom Haydnovega klavirskega koncerta ob spremljavi orkestra srednje glasbene šole v Ljubljani, ki ga vodi prof. Šuštersič. S svojim nastopom je pokazala temeljito tehnično pripravljenost in lepo muzikalno podajanje ter je žela toplo in živahno odobravanje številnega občinstva.

SNG v TRSTU

Danes 18. t. m. v Piranu
ob 11. uri «Srebrna lilija»
ob 15. uri «Srebrna lilija»
ob 20. uri «Naše mesto»

SLOVENIJA
327,1 m, 202,1 m, 212,4 m

5.00-8.00 Pisan glasbeni spored; 8.05 Glasbeni album; 9.00 Radijski roman — Vladimir Babula: «Planet treh sonc» - I.; 9.20 Iz našega arhiva zabavne glasbe; 10.10 Dopoldanski koncert solistične glasbe; 11.00 Pesmi in plesi raznih narodov; 11.30 Za dom in žene; 11.40 Igra trio Dorka Škoberneta; 12.00 Tri rapsodije; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Veseli godci igrajo poskočne viže; 13.15 Od arije do arije; 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo; 15.40 Iz svetovne književnosti — Ku Yu: Svatba 16.00 Koncert ob štirih; 17.10 Glasbena čajanka; 18.00 Iz naših kolektivov; 18.30 Umetne in narodne pesmi poje ženski zbor «Svoboda» Laško; 18.50 Družinski pogovori; 20.00 Mali koncert zabavnega orkestra radia Ljubljana; 20.15 Tedenski zunanje-politični pregled; 20.30 Iz del Arcangela Corellija.

TELEVIZIJA

11.00-12.15 Oddaja z milanskega mednarodnega velesejma; 17.00 Spored za otroke; 18.30 Poročila; 18.45 Ženska oddaja; 19.30 Pisma TV; 20.30 Poročila; 20.50 «Carosello»; 21.00 Ladislav Bus Fekete: «Ferika», komedija v 3 dej.

GLEDALIŠČA

VERDI

V soboto ob 21. uri bo simfonični koncert orkestra Tržaške filharmonije pod vodstvom Francesca Manderja in s sodelovanjem pianistke Marthe Argerich. Na sporedu so skladbe Porrina, Prokofjeva, Wagnerja in Elgarja. Danes se prične pri gledališki blagajni prodaja vstopnic.

TEATRO NUOVO

Danes ob 21. uri Hugo von Hofmannstahl: «Slehernik». Abonma L.

KINO

Excelsior. 15.00, 18.20, 21.40: «Most na reki Kwai», W. Holden, A. Guinness, Hawkins. Techn. Cinemascope.
Fenice. 15.00, 18.20, 21.40: «Mladi levi», Marlon Brando, M. Clift, Dean Martin. Cinemasc.
Nazionale. 16.00: «Izredne dogodivščine Picchierella in pajdašev», Filmska risanica.
Supercinema. 16.00: «Sajonara», M. Brando in M. Taka. Cinemascope. Tech.
Filodrammatico. 15.00: «Zakon puške», F. M. Murray in J. Weldon. Revija «Mati moja».
Grattacielo. 13.30, 17.30, 21.30: «Deset božjih zapovedi». Cene: odrasli 500 lir, otroci in vojaki 300 lir.
Arcobaleno. 16.00: Zadnja ob 22.10: «Slovo od orožja», R. Hudson, J. Jones, A. Sordi. Izkaznice prepovedane.
Astra Rojan. 16.00: «La ragazza del palio», D. Dors in V. Gassman.
Capitol. 16.00: «Velika modra cesta», Federica Ranchi, A. Valli, M. Girotti, Y. Montand in mali Rinaldino.
Cristallo. 16.00: «Sedmi greh», E. Parker, B. Travers, J. P. Aumont.
Alabarda. 16.30: «Čaj in simpatija», D. Kerr in J. Kerr. Cinemascope. Mlad. prep.
Aldebaran. 16.00: «Lovci na morske pse», V. Mature in K. Stale. Cinemasc. Techn.
Ariston. 16.00: «Gugalnica iz rdečega žameta», R. Milland, J. Collins, F. Granger.
Aurora. 16.00: «Trapez življenja», R. Hudson, D. Malone, R. Stack.
Garibaldi. 16.00: «Sissi, mlada cesarica», R. Schneider, Karleinz Bohm.
Impero. 16.00: «Nežni zločinec», J. Lewis.
Ideale. 16.00: «Prvi aplavz», C. Villa, E. Vanicek, M. T. Vianello in Carlo Dapporto.
Italia. 16.00: «Počitnice na otoku Ischia», I. Corey, M. Bru.
Moderno. 16.00: «Kralj v New Yorku», Charles Chaplin in D. Addams.
S. Marco. 16.00: «Vitezi utvare», H. Lamarr, T. Morgan, M. Vitale.
Savona. 16.00: «Izziv na O.K. Corral», K. Douglas, B. Lancaster. Technicolor.
Viale. 16.00: «Nočni prehod», J. Stewart in A. Murphy. Technicolor. Cinemasc.
Vitt. Veneto. 15.30: «Bojazen v areni», Totò, Isa Barzizza.
Belvedere. 15.30: «Bitka v Rio della Plata».
Marconi. 16.00: «Čudni detektiv», Alec Guinness, J. Greenwood.
Massimo. 16.00: «El Alamein», F. Tozzi, P. Cressoy in R. Roy.
Novo cine. 16.00: «Najlepši trenutek», M. Mastroianni in G. Ralli.
Odeon. 16.00: «08/15 Kaputt», E. Hasse in J. Fuchsberger.
Radio. 16.00: «Dvoboj na Atlantiku», R. Mitchum in C. Jurgens.

RADIO

PETEK, 18. aprila 1958

TRST POSTAJA A

7.00 Jutranja glasba; 11.30 Brezobvezno — drobiž od vsepovsod in... Življenja in usode: «Robert Stroud ali ornitolog v jetniški celici»; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Veliki orkester «Telefunken»; 13.30 Glasba po željah; 17.30 Plešite z nami; 18.00 Koncert violinista Renata Giangrandija — pri klavirju Arietta Eggman; 18.25 Dunajski motivi; igra orkester «Imperial»; 18.40 Slovenski motivi; 19.00 Godalni orkester Ambrose; 19.15 Utrinki iz znanosti in tehnike; 19.30 Pestra glasba; 20.00 Sport; 20.30 Nemška operna glasba; 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu; 21.15 Velika dela slavnih mojstrov; 21.45 Franco Russo s svojim ansamblom; 22.00 Dante Alighieri: Božanska komedija: Pekel; 22.15 Trio Los Panchos; 22.30 Skladbe Franza Liszta; 23.00 Orkester Billy May.

TRST I.

11.30 Operna glasba; 14.30 «Tretja stran»; 18.00 Stari in novi jazz; 18.55 Franco Russo s svojim ansamblom; 19.25 Koncert dueta Ferretti - Arcangeli; 21.00 Simfonični koncert.

KOPER

5.00-6.15 in 7.00-7.15 Prenos RL; 7.15 Glasba za dobro jutro; 8.00-12.00 Prenos RL; 12.00 Glasba po željah; 13.40 Kmetijski nasveti: «Prehod na zeleno krmljenje»; 13.45 Popoldanske melodije; 14.30 Gospodarska oddaja: «Pomenek z delegati za kongres ZKJ»; 14.40 Popularne skladbe F. Liszta, P. I. Čajkovskega, F. Kreislerja, M. De Falle in J. Hellmesbergerja; 15.25 Domači pevci in ansambli pred mikrofonom: Veseli trio iz Doline pri Trstu; 15.40-17.00 Prenos RL; 17.00 Ritmi in popevke; 17.25 Od melodije do melodije; 18.10 G. Donizetti: «Don Pasquale», 2. dej.; 19.30-22.15 Prenos RL; 22.15 Woody Herman in njegov orkester.

MALI OGLASI

PODI IZ FURNIRJA po 330 lir kv. m — se prodajajo v Ul. Gambini 3.

V ladjedelnicah in Tovarni strojev bodo 29. aprila volili notranje komisije

V Tržaškem arzenalu bodo zaradi nepripravljenosti Delavske zbornice CISL volitve odložili

V obratih CRDA in v Tržaškem arzenalu se nadaljujejo priprave za bližnje volitve notranjih komisij. V ta namen je Zveza kovinarjev FIOM napravila v vseh obratih referendum, da bi spoznala želje in predloge delavcev. Včeraj je FIOM preštela glasove referenduma v Tovarni strojev. Delavci so predlagali 28 imen za volitve notranje komisije, izmed katerih bo sindikat izbral 20 kandidatov za svojo listo. Delavci Tovarne strojev izrekli svoje želje in zahteve. pa so z referendumom tudi V glavnem zahtevajo čimprejšnje uveljavljanje zadnjega sporazuma, ki ga je treba popraviti v nekaterih podrobnostih. Nadalje zahtevajo izboljšanje menze, akordov in periodične poviške za delavce. Razen tega zahtevajo obnovitev naprav, prostor za parkiranje motociklov, izboljšanje higienskih naprav, spoštovanje pogodb in zakonov o urniku dela, prazniškega počitka in neobveznost nadurnega dela. Pripraviti se morajo načrti za redno delo, da se ladjedelnice izognejo krizi. Izboljšati se morajo odnosi med delovodji in delavci ter med delavci in ravnateljstvom; prenehati se morajo diskriminacije, normalizirati se mora prehod iz ene kategorije v drugo in vprašanje mezdnih izboljšanj za zasluge. Delavci zahtevajo tudi plačilo prvih treh dni bolezenskega dopusta ter uvedbo dopolnilnega pokojninskega sklada. Končno naj podjetje najame nove vajence in stalno zaposli delavce zunanjih podjetij in delavce, ki delajo na določen rok.

Iz referenduma je tudi razvidno, da je večina delavcev za enotno delovanje notranjih komisij, v interesu vseh. Sedaj štejejo glasovnice referenduma v ladjedelnicah Sv. Roka in Sv. Marka.

Zdi se, da bodo volitve v vseh obratih CRDA 29. aprila, kajti svoj čas sta se sindikata že sporazumela, da morajo biti te volitve najkasneje do 30. aprila. V Tržaškem arzenalu so najprej določili, da bodo volitve notranje komisije 24. aprila, sedaj pa trdi Delavska zbornica CISL, da še ni pripravljena ter bodo morali zato volitve odložiti.

Medtem pa je notranja komisija Tovarne strojev nadaljevala z ravnateljstvom pogajanja za apliciranje zadnjega sporazuma, sklenjenega v Rimu, in sicer določb, ki se tičejo nezdravih in nevarnih del. Predstavniki ravnateljstva so si pridržali pravico, proučiti predloge delavskih zastopnikov in so obljubili, da bodo izdelali načrt, ki ga bodo predložili v prihodnjih dneh v diskusijo članom notranjih komisij.

—«»—

Vpisovanje otrok v počitniške kolonije

Pokrajinski sindikat uslužbencev krajevnih ustanov CGIL sporoča, da organizira ustanova INADEL tudi letos za otroke uslužbencev poletne počitniške kolonije, v katere bodo sprejemali otroke, rojene med 16. junijem 1946 in 15. junijem 1952. Prijave sprejemajo sindikalne sekcije in sindikalni zaupniki. Za informacije in za prevzem potrebnih obrazcev se prizadeti lahko obrnejo na sindikat v Ul. Zonta 2.

—«»—

Z vespo v fiat 1100

S prognozo okrevanja v 10 dneh so včeraj proti večeru pridržali na opazovalnem oddelku 29-letnega Aleksandra Vodopivca iz Doline št. 101, ki se je med vožnjo z vespo po cesti, ki pelje mimo Domja do njegovega doma, ponesrečil. Vodopivec je privozil do bivše opekarne, kjer je prišlo do trčenja med njegovo vespo in naproti vozečim fiatom 1100, s katerim je Serafino Bongiovanni iz Ul. Donadoni zavijal na levo, da bi se ustavil ob gostilni, kamor je hotel po cigarete.

Vodopivcu so ugotovili številne odrgnine, udarce in rane po raznih delih telesa, vendar ni nobena nevarna.

—«»—

Med telovadbo se je ranil v oko

Na videz nedolžna telovadna vaja je povzročila 21-letnemu študentu Eziu Lostuzziju iz Scale Sante nevarno poškodbo na levem očesu, zaradi česar so zdravniki mnenja, da bo fant oslepel na njenem očesu.

Pred zaostritvijo sindikalnega spora?

Sindikata Acegata sporočila oblastem rezultate referenduma

Pogajanja z upravno komisijo se morajo pričeti pred 30. aprilom

Včeraj sta oba sindikata Acegata sporočila uradne rezultate referenduma, s katerim jima je večina delavcev in uslužbencev dala popolno pooblastilo za sindikalno akcijo, upravni komisiji podjetja, vladnemu generalnemu komisarju dr. Palamari, prefekturnemu komisarju na občini in uradu za delo. Sindikata sta tudi ponovno zaprosila dr. Palamaro, da bi čimprej sprejel njune zastopnike na razgovor.

Na podlagi referenduma bosta sindikata najprej zahtevala od upravne komisije odgovor na njuno spomenico, ki sta jo poslala komisiji 2. aprila. Najkasneje do 30. aprila se morajo namreč začeti pogajanja glede vsebine čl. 1 sporazuma z dne 18. maja 1957, ki se tiče zapadlosti povezave krajevne pogodbe z vsodržavno pogodbo električnih delavcev v odnosu na morebitne mezdne izboljšave. Sindikata tudi pričakujeta odgovor glede «sindikalnega premirja», sklenjenega z omenjenim sporazumom, ki mora veljati dve leti. Do 30. aprila se mora razčistiti zadeva, po tem roku pa bosta imela sindikata proste roke in bosta na podlagi rezultatov referenduma začela s primerno sindikalno akcijo. Seveda bi v tem primeru zopet prišlo do zaostritve spora in do morebitnih stavk, kar bi zelo neugodno vplivalo na prebivalstvo, ki še ni pozabilo nevšečnosti in težav, ki jih je povzročilo lanskoletno dolgotrajno stavkovno gibanje. Razen tega pa je treba tudi upoštevati, da so se medtem zvišale tarife Acegata, zaradi česar bi bilo nezadovoljstvo njegovih potrošnikov še toliko hujše. Zato bi moralo vodstvo Acegata vsekakor upoštevati zahteve sindikatov in se držati domenjenega roka.

Včeraj ob 15. uri je bil v Trstu pogreb malega dekletca Fanke Sirotič, ki je v torek popoldne umrla v plamenih goreče barake v begunskem taborišču v Križu. Za belim mrtvaškim vozom z malo krsto so šli njeni svojci, ded, babica in tete ter skupina znancev in sotrpinov prizadete družine. Mati tragično umrlega otroka se ni mogla udeležiti pogreba, ker se mora zaradi živčnega pretresa še zdraviti v bolnišnici

Iz sodnih dvoran

Mesec dni zapora možu ki ni dajal ženi alimentov

Sedel bo osem mesecev, ker je v pijanosti vdrl v trgovino - Ni se držal predpisov policijskega nadzorstva

Šele avgusta lani se je 36-letna Dionisa Becci iz Ul. Battisti zavedla, da ni bilo njenega 43-letnega moža Ermanna Varina že 12 let na spregled. Mož je aprila 1945. leta zapustil zakonski krov in se odselil. Njegova žena se je nepričakovano spomnila da bi ga lahko ovadila in tako je javila policijskim organom, da ni ves čas odsotnosti pošiljal denarne pomoči ne zanjo ne za sina Antonia, ki se je rodil 1942. leta, kot je določevala razsodba tržaškega sodišča.

S preiskavo so Varina našli v Vicenzi in ker so zahtevali od njega opravičilo, je mož izpovedal, da se je že 1944. leta preselil v Benetke (kjer je bil zaposlen pri nekem bančnem zavodu), kamor mu žena ni hotela slediti. Vseeno pa ji je mesečno pošiljal 6.000 lir vse do 1956. leta, ko je izvedel, da je sina dala v zavod občinske podporne ustanove. Zato je preknil pomoč ženi, za sina pa je plačeval oskrbnino zavodu.

V Benetke je njegova žena pošiljala pisma njegovim nadrejenim, s čimer ga je prisilila, da je zapustil delo in se potepal po Venetu v iskanju bornega zaslužka. Njegovo finančno stanje ni bilo rožnato, vse dokler si ni našel stalnega dela. Zanimivo je, da so Varina v nekem policijskem poročilu opisal kot poštenega moža, ki se ne «peča s politiko» in ki ima majhno hišo z mehanično delavnico za popravilo kmetijskih strojev.

Sicer, je Varin pojasnil med razpravo, se je aprila 1945. leta vrnil v Trst, a je moral zbežati, ker ga je žena prijavila partizanskemu poveljstvu. V naše mesto se ni mogel vrniti, ker ga je posebno porotno sodišče obsodilo 1946. leta na 8 let zapora zaradi kolaboracionizma. Žena, je še dodal obtoženec, ni bila potrebna njegove pomoči, ker je delala pri Amerikancih. O razporoki je še končno pripomnil Varin, pa ne obstaja ne razsodba ne kakršenkoli akt, ki bi njemu določeval pošiljanje denarne pomoči ženi.

Seveda je tudi njegova žena pripomnila svoje; predvsem je poudarila, da ga ni ona prijavila partizanom, pač pa so ga ti prišli iskat v stanovanje. Že 1944. leta je zahtevala ločitev, ker je moža zasačila v prijetnem razgovoru z neko žensko med jadranjem po Tržaškem zalivu.

Sodnik je uvidel, da Varina ni mogoče soditi na podlagi obtožnice, ki ga je obtoževala, da je družino zanemarjal od 1945. leta. Zato je spremenil prvotno obtožbo, češ da denarne pomoči ni dajal ne ženi ne otroku od 1956. leta dalje in ga je zato obsodil le na mesec dni zapora in na 8.000 lir globe.

* * *

38-letni Eugenio Paoletti je nepoboljšljiv prijatelj vinske kapljice, ki ga je spravila pred sodnike skoraj tolikokrat, kolikor ima let na ramenih. Nobena obsodba ga ni spametovala in verjetno tudi zadnja, na 4 mesece in 15 dni pripora, ga ne bo spravila na pravo pot.

Paoletti je prišel pred sodnika, ker je aprila letos v pijanosti nadlegoval ljudi v taverni «Stern» s čimer je vzbudil ogorčenje gostov in tudi policijskih agentov, ki so ga spravili na varno, kjer se je pošteno streznil.

* * *

3. aprila zvečer je močno vinjeni Claudio Leonardi iz Ul. Gozzi hodil po Ul. S. Spiridione, ko mu je padla v glavo neumna ideja. S kosom železa, ki ga je našel na tleh, je razbil žabico na vratih trgovine «Casa del fabbricante», last Goffreda Joria. Vstopiti pa ni mogel, ker so imela vrata še drugo ključavnico, katere pa ni bilo lahko odpreti.

Jezen zaradi ponesrečenega poskusa tatvine, s katerim si je hotel spraviti v žep nekaj denarja, je nadaljeval pot, dokler ni obstal pred velikim izložbenim oknom trgovine s čevlji. Tu je žabico vrgel v šipo in ker je bila luknja premajhna, je z nogo silovito brcnil in si s tem odprl pot v notranjost. Mož se ni zanimal za čevlje; zaželel si je denarja in je zato brskal po predalih, dokler ni našel denarnice s 30 avstrijskimi šilingi, ki jih je lastnica trgovine Adelma Morbidelli por. Polinich pustila pri blagajni. Denarnico je Leonardi spravil v žep in ker se je medtem nabralo pred trgovino precej radovednežev, je mislil, da je najbolje, če nemudoma odide. Daleč pa ni prišel, ker ga je neki karabinjer ustavil in ga odpeljal na poveljstvo.

Če se mu je tatvina izplačala ali ne, bo vedel Leonardi sam; po našem mnenju šilingi niso vredni 8 mesecev in 10 dni zapora ter 7.000 lir globe.

* * *

Policijski organi so pred leti vodili preiskavo, da bi odkrili tatove, ki so vlomili v kino Ariston in v neko gostilno. Osumiti niso mogli nikogar in agenti so bili stalno na preži v upanju, da se bodo tatovi sami izdali. Istočasno so seveda zasliševali že znane tatove. Neka patrulja je okoli polnoči opazila v ljudskem vrtu v Ul. R. Gessi njim že znana Egidia Strohmayerja iz Ul. D'Alviano in Itala Pitanija.

Strohmayer je bil pod policijskim nadzorstvom in zaradi tega bi se moral zglasiti na policiji, kadarkoli bi ga poklicali. Zato so mu agenti naročili, da bi se, vedno seveda v družbi s Pitanijem, zglasil čez dva dni pri njih in medtem ko se je Pitani ob določeni uri javil, se je Strohmayer požvižgal na ukaz in se sploh ni prikazal.

S tem je sprožil prijavo sodišču zaradi kršitve predpisov o policijskem nadzorstvu in seveda obsodbo na 3 mesece pripora. Sicer je Strohmayer vložil priziv, a z njim sodniki niso imeli usmiljenja, ker ga pač ne zasluži in so mu prvotno razsodbo v celoti potrdili.

OD VČERAJ DO DANES

LJUDSKA PROSVETA

Prosvetno društvo «Valentin Vodnik» iz Doline priredi v soboto ob 20.30 v Prosvetnem domu proslavo Valentina Vodnika. Sodelovali bodo pevski zbor, tamburaški zbor, «veselj trio» in duet Dario in Darko.

—«»—

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 17. aprila se je rodilo v Trstu 9 otrok, umrlo je 8 oseb, poroka je bila 1.

POROČILA STA SE: sluga Riccardo Groppazzi in gospodinja Teresa Poropat.

UMRLI SO: 69-letni Vincenzo Spinelli, 55-letni Bruno Criviglio, 73-letna Francesca De Caneva vd. Deponte, 69-letni Rudolf Ferluga, 84-letni Placido Tringali, 75-letna Rosa Reiter vd. Zwitanovich, 79-letni Giovanni Schweitzer, 1 leto stara Franca Sirotich.

—«»—

NOČNA SLUŽBA LEKARN v aprilu

INAM - Al Cammello, Drevored XX. septembra 4; Godina, Trg Sv. Jakoba 1; Sponza, Ul. Montorsino 9; Vernari, Trg Valmaura 10; Vielmetti, Borzni trg.

Valute

	Milan	Rim
Zlati funt	6.000.—	6.200.—
Marengo	4.650.—	4.850.—
Dolar	622.—	626.—
Frank franc.	129.—	133.—
Frank švicar	144.—	146.—
Sterling	1.710.—	1.750.—
Dinar	83.—	86.—
Šiling	23.75	24.25
Zlato	707.—	709.—
Zah. n. marka	147.—	149.—

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage in ljubljene

Karle

se za izraženo sožalje in sočustvovanje ter tolažilne besede in vsem onim, ki so na kakršen koli način počastili njen spomin in jo spremili na njeni zadnji poti, prisrčno zahvaljuje

žalujoča družina GRGIC

Trst, 18.4.1958

V HYDE PARKU

Ne bom pisal o zgodovini, nič ne bom pisal o tem, kdo je bil lastnik parka, niti o tem, kaj je hotel z njim storiti ta ali oni kralj. Celo niti to, kdaj so park odprli tudi širokemu občinstvu in kdaj so se na določenem mestu te lepe zelene površine začeli zbirati govorniki. Ne bom vam pisal niti, kateri gospodje so tako radi tod jahali, da bi se pobahali s svojimi plemenitimi konji, niti kateri zadnji angleški vladar je šel tod mimo z vsem svojim pompoznim spremstvom. Pisal vam bom le to, kar sem sam videl. In videl sem pobožne ljudi, kako pojejo, videl sem Irce, kako se med seboj ujedajo in Angleže, ki sicer skušajo ostati hladni in dostojni, kar jim pa vedno ne uspe.

Prvi vtis: Koliko je tu Ircev! Mladi in stari, molčeči in zgovorni, miroljubni in ognjeviti se tu sestajajo, da bi peli, da bi se prepirali, da bi zbrani okoli svoje zastave zabavljali čez Anglijo, ki da jim vse jemlje, ničesar pa ne da. Domiselni so in imajo smisel za šalo, za paradoks (kaj ni bil Irec tudi Oskar Wilde) in oni zahtevajo svoje pravice, pripravljeni so zahtevati, da smejo živeti tako, kot se njim zdi najbolje. Angležem pravijo, naj jih puste pri miru, ker da niso Londonu prav ničesar dolžni, pač pa da je Albion, ponosni Albion tisti, ki je njim dolžan, celo da je Ircem mnogo dolžan.

Angleži pa menijo, da ni vse tako, da so dolgovi obojestranski. In da so dolžniki na obeh straneh. In kakšni so ti dolgovi? Koliko se je teh «obveznosti» nabralo? To naj povedo dolžniki in upniki sami. Angleži pravijo približno takole:

— Vi, Irci, ste dobri, ko gre za vaš račun, ko pa je narobe, se radi umaknete. Če bi hoteli biti nesramni, bi rekli, da ste podobni podganam na ladjah. Takšni ste bili včeraj, takšni ste danes in tudi jutri boste takšni, če bo potrebno.

— Zakaj niste pokazali zob Hitlerju?

— Doklej bo za vas mislil rimski papež?

— Če nas nimate radi, kaj iščete pri nas?

— Vse, kar imate dobrega, ste dejansko dobili od nas, za to pa, kar pri vas ni prav, ste si sami krivi.

— Mi tu pri nas nimamo denarja, imamo pa svobodo, vi pa, pri vas, nimate niti denarja niti svobode.

Tako pravijo Angleži Ircem v Hyde parku. Toda Irci jim ne ostanejo dolžni:

— Mi smo siromašni, res, toda zato, ker ne jemljemo drugim. Vi ste pa bili nekoč bogati, ker ste naropali mnogo tujega.

— Vi ste prišli k nam, zato smo tudi mi prišli k vam. In od vas rade volje gremo, toda le tedaj, če greste tudi vi od nas.

— Veselili se bomo sami zase, ne za vas. Spoštujte našo svobodo, tako kot spoštujemo mi vašo...

— Mi smo imeli može in duha. Nismo pa imeli sredstev. Vi pa ste imeli denar, niste pa imeli duha. Danes pa vi nimate niti denarja niti duha. Mi? Duha imamo kot prej. Denarja? Kdor nečesa nima, ne more tega niti izgubiti...

***

Neki pridigar me je prepričeval, da prihaja vse zlo v tej deželi od filma. Mladina ne spoštuje starejših, nedelja je postala dan zabave in ni več dan molitve. Danes je mnogo več ljudi na nogometnih igriščih kot v cerkvah. Kinematograf je hudičev izum, da zavaja ljudska srca, da jih spelje s poti morale na pot greha. Sodni dan morda niti ni tako daleč, ljudje pa kljub temu delajo vprav to, česar bi ne smeli. In kaj naj on, kot pridigar, tu opravi?

Pravim mu, da morda ni vse tako črno, da mladina zahteva duška, zabave, pozabe. Rečem mu, naj si tudi on poišče malo zabave, malo oddiha.

— Ne, gospod moj — mi odvrne. — Jaz se ne morem zabavati, vtem ko se ladja potaplja. Moja dolžnost je, poživiti ljudstvo k pameti.

— Toda, — mu pravim, — kaj to velja, če vas itak nihče ne posluša, če vas nihče noče slišati.

Spet on: — Me poslušajo all me ne poslušajo! To me ne moti, ne bom prenehal.

Ne dam mu duška: — Utrudili se boste, haska pa ne bo nobenega.

— Haska, haska — mi odvrne že nekoliko jezno. — Če rešim enega edinega brodolomca, ni bilo moje delo prav nič zaman...

***

Krenem dalje: Spet pridigarji. Se več pridigarjev. Ljudje iz tako imenovane «rešilne vojske» pojejo. Verniki, ki se igrajo vojake, odsluženi vojaki, ki uživajo v tem, da se zde kot verniki. V obnošenih oblekah, z znaki različnih sekt in verstev, obloženi s knjižicami, ki jih razpečavajo, s svežnjem časopisov, na katerih je viden tekst neke nabožne pesmi. Utrujeni so, rosenje jim je prilezlo že do kosti in tako siromašni niso potrebni nikomur, sebi pa so odveč, posebno ko so tako zaposleni, da prihajajo sem vsak večer k petju, da pridigajo drug drugemu, da molijo zase in za druge in da uče moliti tudi druge. Ne iščejo pravice, nimajo radi žolčnih prepirov, niti niso bogati v svojem besednem zakladu. Imel sem vtis, da prosjačijo. Toda ne denar, prosjačijo zaupanje, prosjačijo malo dobre volje od nas, ki hodimo tod s povsem drugimi nameni.

— Pojte z nami, — prosijo, — molite z nami, mislite le malo tako kot mislimo mi, kajti mi vam ne moremo obljubljati denarja niti boljšega stanovanja niti novega pohištva ne, še manj letno rento, ki je ne boste nikoli imeli.

Za začetek ni dosti, je pa že preveč.

***

Neki črnec z Bermudskih otokov, mlad študent z zvenečim glasom. Zdi se, da bo vsak trenutek zapel. Govori in govori in spet govori o slabi upravi, ki da vlada tam, od koder je prišel, o tem, kako on — črnec — malo pomeni tako tu, v Londonu, kot tam daleč, doma. — Moj oče, — pravi, — ni siromak in vendar moj denar ni isti, kot njihov denar, kot vaš denar. Neka vrata se zame nikoli ne odpirajo, v določeno družbo ne bom mogel nikoli. Nekje me bodo kvečjemu prenašali, redkokje me bodo povabili. Z vami je pa vse drugače, nihče ne bo užaljen, če mu boste rekli dober dan. Ti belci, tu, vam v besedah obljubljajo vse. Obljubljajo vam rešitev duše in vam obljubljajo toliko svobode, da že ne veste, kam z njo. Obljubljajo vam vsega, od tega pa ne boste siti siti niti bolj pametni. Toda poskusite stopiti v lokal, posebno v boljši lokal, v lokal, ki ni ne njihov ne naš, in tam bom jaz obupno, porazno odveč. Bom kot neka vrinjena, na silo zrasla reč, za katero so vsi prepričani, da bi je ne bilo treba, da bi bilo bolje, če bi je sploh ne bilo. Ne bodo vas izgnali, ne, toda brez besed vam bodo povedali, kaj čutijo.

***

Čas teče, poslušalcev je vedno manj. Vedno manj pa je tudi pridigarjev. Edinole turisti še vedno vztrajajo. Turisti namreč ne smejo ničesar izgubiti, ker so vsako zanimivost drago plačali. Rosenje je že zdavnaj minilo in večer je postal veder. Ko tako hodim po Hyde parku in usmerjam korake v mesto, razmišljam o mnogih naših ljudeh, ki so prav tako kot jaz prišli sem kot turisti ali tod živeli in delali.

Jalove meditacije. Vprav tu, v tem parku je nekoč vadil mladi Bernhard Shaw, mlad človek, ki je nosil v sebi mnogo, ki pa je moral samega sebe ohrabriti, da bi svojo vsebino pogumno povedal. V tem parku so se nekoč vršili tudi dvoboji, toda tudi ti so že preteklost. Danes se tod vrše le besedni dvoboji in sem prihajajo ljudje zato, ker nimajo kam drugam. Prihajajo sem poslušat ali zato, da jih kdo drug posluša. Prihajajo sem gledat ali zato, da jih drugi gledajo. Da pozabijo ono, česar nimajo in mislijo o tem, kar bi mogli imeti, skratka, prihajajo sem zato, da bi si ustvarili novo iluzijo in se otresli ene skrbi.

S. V.

POMENEK O JEZIKU

SLABO:

Prispevke se sprejema vsak dan... Sprejema se nove naročnike. Vsak dan se sliši kako novico.

Sprejme se ga
Sliši se novico

DOBRO:

Prispevki se sprejemajo vsak dan... Sprejemajo se novi naročniki. Vsak dan se sliši kaka novica.

KAJŽ'CO IMAM, PA JE PODRTA, Z BEKAMI ZVEZANA, S KOLI PODPRTA

Kdaj se bo posušilo?

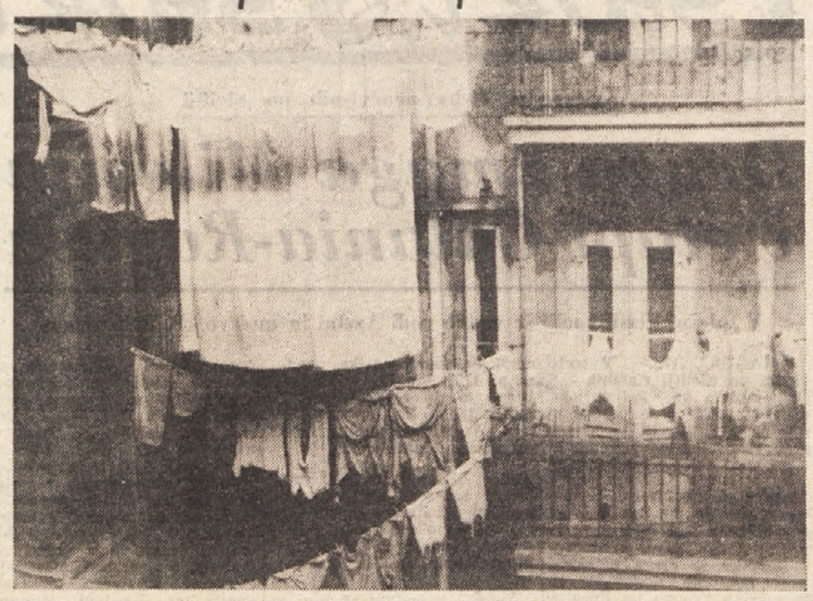

Letos so napovedovalci vremena v škripcih. Že nekaj dni se obeta lepše vreme, pride pa dež. Se v večjih težavah je gospodinja, ki se je pošteno oprla nad pralno desko, ne more pa perila posušiti in v takih mestnih dvoriščih, kjer se perilo suši, se med sušenjem med enim in drugim dežjem tako umaže, da je spet za v čeber. Toda po dežju pride sonce in čas bi že bil...

«BUSINESS WEEK» JE TO OCENIL KOT «NEVERJETNO»

Veliki medcelinski izstrelki se na poti usmerjajo po zvezdah

Trije drobni križci iz dveh nitk drže «stik» med izstrelkom in zvezdami: elektronski računski stroj pa opravi ostalo - To pa je možno le ponoči ali ob jasnem nebu

Z izstrelitvijo prvega sovjetskega umetnega satelita se je pred ZDA — kot glavnega tekmeca Sovjetske zveze žal v oboroževalni tekmi — postavilo vprašanje prestiža in «obrambe pred napadom», kajti z izstrelitvijo satelita je bilo jasno, da ima Sovjetska zveza zares svoj medcelinski balistični izstrelek. Nervoza ameriških politikov za čimprejšnjo dosego «ravnotežja», je privedla najprej do blamaže v Cape Canaveralu, nato tudi do «delnega uspeha», kajti tako menijo sami Američani, ki pravijo, da je razlika v teži satelita odločilna in da je Sovjetska zveza še vedno pred ZDA. Ne glede na to, kdo je prvi, kdo drugi, bomo skušali prikazati medcelinski balistični izstrelek z drugega vidika, in sicer kako ta izstrelek «potuje», kdo ga na poti «vodi».

Ker gre za vojaško zadevo, je to tajnost, vendar ne taka tajnost, da bi se kaj ne zvedelo, posebno ne, ker posebno Zahod skuša vsak svoj uspeh čimprej objaviti, saj vsaka novost že s samo objavo vsaj delno služi svojemu namenu, ker nekoliko «prestraši» tekmeca. Ameriški časopis «Business Week» je pred kratkim v nekem svojem poročilu govoril prav o «potovanju» velikih raket in o metodi «avtonavigacije» velikih daljnometnih balističnih izstrelkov.

Predvsem moramo postaviti meje. V to vrsto izstrelkov spadajo le izstrelki z dometom od 2500 do nad 8000 km. Za manjše izstrelke to ne velja, ker jih na njihovi kratki poti vodijo radijski sistemi, ki ne pridejo v poštev za «dolga potovanja» velikih izstrelkov.

Kako pa potujejo veliki medcelinski izstrelki?

Inženirji so za te izstrelke iznašli nove metode, ki omogočajo samostojno «navigacijo». Te metode ali bolje naprave so nekaj svojevrstnega in nekaj tako popolnega, da si jih povprečen človek more komaj zamisliti. S pomočjo teh naprav, ki so vgrajene v samih izstrelkih, balistični izstrelek ves čas svoje poti točno «ve», kje se nahaja, v kateri smeri se premika, s kakšno brzino gre in podobno. To mu istočasno omogoča, da se ves čas poleta drži smeri, ki mu je bila določena, preden so ga izstrelili.

To se zdi močno zapleteno, vendar pa je relativno lahko doseči, da izstrelek «ve» za smeri svojega poleta, oziroma za smeri, po katerih so ga poslali. Osnovna naprava za to je skupina naprav, ki ji pravijo giroskop.

Značilno premikanje giroskopa, katerega os ostaja vedno v isti smeri, daje projektilu nespremenljivo «bazo», s katero se more vzporejati smer njegovega letenja. Posebne naprave, ki so prav tako vgrajene v izstrelku, pa na osnovi podatkov v zvezi z omenjeno «bazo» vračajo izstrelek v njemu naprej določeno smer, če bi po naključju nekoliko zašel. Ko so Američani pred meseci v zraku razstrelili raketo, ki je nosila satelit, je odpovedala raketa in tedaj je bila naprava, o kateri govorimo, brez moči, kajti «odgovornost» giroskopov in vseh teh naprav «odgovarja» le, če vse ostalo pravilno deluje.

Toda kako izstrelek «ve» za svojo smer, ali bolje za to, kje se v vsakem trenutku nahaja? Kako more vse to povezovati s svojo «navigacijo»? Raketa oziroma izstrelek se ravna po dveh sistemih, in sicer po zvezdah in temu pravijo «stelarna navigacija», in drugič po sistemu «inercialne navigacije».

Pri sistemu «stelarne navigacije» se izstrelek ravna po zvezdah prav tako, kot se ravnajo ljudje-navigatorji v letalu. V tem sistemu se trije križci izdelani iz dveh niti (dve nitki, postavljeni v pravokotnem položaju druga na drugo) še pred izstrelitvijo projektila polože v medsebojnem odnosu v smeri treh zvezd. Po izstrelitvi elektronske oči in električni motorji drže te tri križce neprestano usmerjene proti tem trem zvezdam. In v tem položaju izstrelek prodira skozi prostor z neverjetno naglico. Samo ob sebi je jasno, da s tem menjuje svoj položaj. In ta položaj «beležijo» križci s položajem zvezd in elektronske naprave sproti «računajo». To, kar se zdi tako enostavno, da je skoraj neverjetno, je najbolj točen sistem navigacije izstrelka.

Ker se izstrelek v prvem delu svojega poleta nahaja v zemeljski atmosferi, je možno ta sistem uporabiti le ponoči ali pa ob izredno jasnem nebu. To pa pomeni za stratega veliko pomanjkljivost in zato se je pojavil še drugi sistem — «sistem inervialne navigacije».

Ves mehanizem v tem sistemu pa nima nobene zveze z zunanjim svetom. Mehanizem, ki je v tem primeru zaprt v izstrelku, ne more «opazovati», kje se nahaja, niti v odnosu na neko zunanjo oporno točko sproti ugotavljati, s kakšno brzino leti. Kako more torej ta «inercialni sistem» voditi svoj izstrelek k njegovemu cilju?

To doseže s stalnim beleženjem in merjenjem neznadnih sunkov in udarcev, do katerih prihaja, kadarkoli se menja njegova brzina. Seveda ne gre tu za menjavanje brzin kot pri motorju, toda izredno delikatne in popolne merilne naprave beležijo pospešenje brzine in silo ter trajanje vsakega sunka in vse te podatke sproti «sporočajo» elektronskemu računskemu stroju, ki je prav tako vgrajen v izstrelku.

In ta elektronski računski stroj «ve», da je začel delovati v stanju mirovanja, to se pravi, ko se izstrelek še ni premikal in izkoriščajoč ta podatek kot izhodiščno točko, elektronski računski stroj more v vsakem trenutku izračunati brzino, ki jo je raketa dosegla v času, ki je minil od začetka poleta. Iz brzine in iz časa, ki je od izstrelitve do tega trenutka potekel, pa izračuna točno lokacijo izstrelka.

Da pa bi računski stroj mogel svojo nalogo izvesti z zaželeno in potrebno točnostjo, mora biti sistem «inercialne navigacije» absolutno popoln. To pa ni vse. Vsa ta naprava mora zavzemati čim manjši prostor, ki pa ima še to slabo plat, da se nahaja med vrhom ali konico projektila, ki je zaradi zračnega trenja razžarjena in med rezervoarjem utekočinjenega plina, katerega temperatura znaša nad 100 stopinj pod ničlo.

Vse to se zdi skoraj neverjetno. Istega mnenja je tudi časopis «Business Week», ki pravi, da sta oba sistema malone neverjetna. Toda ta «neverjetnost» ni nič drugega kot poudarek izredne popolnosti sodobne tehnike.

—«»—

Vojna mornarica na morske pse

Južnoafriška mornarica je napovedala vojno morskim psom ob natalskih obalah. Tam so morski psi nedavno požrli dva kopalca, pet pa so jih hudo poškodovali. Sovražnosti je začela mornariška fregata, ki je vrgla štiri podvodne mine in z njimi ubila enajst morskih psov.

GOSPODARSKI «ČUDEŽ» ZAČENJA USIHATI?

Nemci se bo je zunanjega odmeva

Konkurenčnost je v nevarnosti - pravijo strokovnjaki

Se vedno živi generacija Nemcev, ki je doživela gospodarsko krizo, ki je njihovo deželo močno omajale po prvi svetovni vojni. Zaradi tega je povprečni Nemec zelo oprezen ob vsakem tudi najmanjšem znaku, ki bi mogel pokvariti sedanje ravnotežje. Zato je starejši Nemec oprezen tudi do sedanjega (ne že preteklega?) «gospodarskega čudeža».

To se opaža v vsakdanjem razgovoru, na raznih zborovanjih in tudi v vsakdanjem družinskem življenju. Čeprav med Nemci čedalje bolj prevladuje menica, to se pravi, čeprav se vedno več blaga kupuje na obroke — kot povsod v svetu — Nemci vendarle delajo za manjše potrebščine «proračun rentabilnosti». Družinski proračun je strogo načrten, povsod se štedi in hranilna knjižica je vedno pri roki, kajti nihče ne ve, kaj bi se moglo zgoditi jutri.

Velik del nemškega gospodarstva je usmerjen na izvoz. Celotni promet zapadnonemške industrije za lansko leto je znašal 199 milijard DM. Od tega je šlo 30,4 milijarde v inozemstvo, kar je izredno visok odstotek.

Prvi pojavi upadanja investicijskega poleta v svetu, recesija v ZDA, zmanjšanje cen surovinam in kupne moči dežel izvoznic surovin: vse to je izzvalo najprej diskusije, nato tudi zaskrbljenost. V časopisih so se pojavili članki in priporočila o protekcionizmu gospodarstva, o zmanjšanju uvoza in podobno.

Toda ali so že vidne posledice vsega tega? Januar in februar sta prinesla izvozni prebitek 427 milijonov DM, to se pravi mnogo več kot lansko leto. To pa še ne pomeni, da bi se posledine ne mogle čutiti pozneje. Za sedaj velja, da je industrija pokazala izredno konkurenčno sposobnost, kajti v svetovnem tržišču so težkoče že opazne. Tudi lansko leto je kazalo stalno naraščanje izvoza, posebno v ladjedelništvu, avtomobilski industriji, rudarstvu, kemični industriji itd.

Industrijska proizvodnja je bila vse lansko leto in prve letošnje mesece stalno na visoki ravni. Do sprememb je prišlo le tu in tam, in v manjši meri. Če lanskoletno industrijsko proizvodnjo primerjamo s proizvodnjo iz leta 1936, vidimo, da se je dvignila za 222 odst. Toda če lanskoletno proizvodnjo primerjamo s proizvodnjo iz leta 1956, vidimo, da se je relativno povečanje zmanjšalo. Splošno velja, da se zadnja leta to sicer neprestano večanje vendarle iz leta v leto krči. To je po mnenju zapadnonemških gospodarstvenikov normalen pojav ali celo stabilizacija, ki nujno sledi nenaravno veliki ekspanziji prvih povojnih let. Zato to ne sme zbujati zaskrbljenosti.

Vodilni krogi zapadnonemškega gospodarstva očitajo določenim krogom težnjo po skrajšanju delovnega časa in po vedno večji udobnosti. Lansko leto so v številnih panogah gospodarstva uresničili davno željo po krajšem delovnem tedniku in v Zapadni Nemčiji je že zares malo industrijskih panog, kjer sobota ni več delovni dan. Ne smemo pa misliti, da so te delovne ure poklonjene. To se je krepko nadoknadilo. Celotno število delovnih ur se je sicer zmanjšalo za 2.7 odst., produktivnost dela posameznega delavca pa se je močno povečala.

Najbolj zanimive podatke, ki pravzaprav kažejo najboljšo sliko notranjega tržišča, nudi industrija potrošnega blaga. V celoti se je proizvodnja povečala za 5,6 odst., največ pa se je povečala proizvodnja usnjarske industrije in industrije umetnih tkanin. Proizvodnja tekstila se je povečala za 8 odst. in ta proizvodnja gre v glavnem le na domače tržišče. Poznavalci predvojnega nemškega gospodarstva pravijo, da so največje spremembe v potrošnji tkanin in obleke nasploh povzročile ženske. Čeprav so Nemke še vedno zelo skromne v primerjavi z ženskami drugih evropskih dežel, so začele posvečati veliko pozornost svoji zunanjosti, svojim oblekam in obutvi. Mnogo tkanin porabi sedaj tudi nemško stanovanje.

Avtomobilska industrija, ki jo v lanskem letu v mnogih deželah zabeležila upadanje proizvodnje, je v Nemčiji pokazala 5 odstotn. povečanje. Močno se je povečala tudi proizvodnja hladilnikov in televizijskih sprejemnikov.

Tudi proizvodnja prehrambene industrije gre navzgor, pač v skladu s povečanjem potrošnje. V primerjavi s predvojnimi leti porabi Nemec danes za 3 odst. več. V tem ima precej besede konservna industrija. Ženske so danes mnogo več zaposlene kot pred vojno in zato pridejo konserve bolj v rabo. V enem letu se je potrošnja konservirane hrane povečala za 16 odst. V zvezi s čedalje večjo zaposlitvijo ženske prihaja do izraza tudi hladilnik.

Kljub vsemu temu stalnemu naraščanju pa kaže, da je življenjski indeks ostal nespremenjen. Pri tem so se cene prehrambnega blaga sicer nekoliko znižale, povišala pa se je cena industrijskega blaga.

Vsi ti podatki govore, da uživa zapadnonemško gospodarstvo določeno trdnost. To je splošno mnenje. Toda Nemci, ki so bili navajeni na velik polet ne gledajo na to preveč veselo. Čeprav še niso močno zaskrbljeni, niso povsem mirni.

Vedeti je namreč treba, da je Nemčija v marcu zabeležila 1,100.000 brezposelnih, kar je za 400.000 več kot v istem času lani. Pravijo, da gre to bolj na račun gradbene dejavnosti in da bo nova sezona to delovno silo absorbirala. Toda oprezni Nemec se s tem ne more potolažiti: njihovo gospodarstvo je za sedaj res trdno, toda stanje svetovnega gospodarstva ga opozarja, da bi se vpliv od zunaj mogel prenesti tudi k njemu domov, kajti Nemčija je vezana na svetovno tržišče.

Lepo dekle stiska k sebi veliko kačo. In ni tu nič ponarejenega: prižema k sebi pravo in živo kačo. Gre za brazilsko plesalko Najah Karamuru, ki nastopa v nekem nočnem lokalu v New Yorku in njen partner je vprav ta dva metra dolga kača. Nekega večera jo je neki tat kačo ukradel skupno s košem, kamor jo je po svoji točki spravljala. Ko pa je opazil, kaj je ukradel, je vse skupaj pustil kar sredi ceste. Neki stražnik, ki je kačo s košem našel na cesti, jo je takoj prinesel «srečni» lastnici

FILATELISTIČNE ZANIMIVOSTI

Bruseljski «atomium» na znamkah

Dve znamki sta proslavili ustanovitev nove Združene arabske republike (UAR). V Egiptu so izdali dve znamki pokončne oblike, eno za frankovno pošto (nominala 10 mills), drugo za letalsko pošto (15 mills) ki prikazujeta shematično **povezavo med Egiptom** in Sirijo. Na znamkah je viden datum 1. 2. 1958, dan ustanovitve nove države. Znamke imajo naziv «United Arab Republic — Egypt» v angleščini in arabščini. Slične znamke so izdali tudi v Siriji.

Drugo znamko z nazivom «UAR-Egypt» so posvetili prvemu afrško-azijskemu oftamološkemu kongresu. Prav tako v Egiptu so že izdali novo znamko običajne frankovne serije z novim državnim nazivom. Isto znamko za 3 mills so že pretiskali za potrebe civilne uprave na področju Gaze. Pretisk se glasi «Palestine» v angleščini in arabščini. Tudi v Siriji so že izdali znamke z novim državnim nazivom. Pričakujejo, da bodo v prihodnjih mesecih dotiskane enotne znamke za celotno novo državo, čeprav so nekateri mnenja, da bo ostala diferenciacija na področju poštnih znamk.

***

Zbiralcem tematike se obeta novo področje zbiranja. Že v navado je prišlo, da razne države izdajajo ob priliki kakega mednarodnega kongresa ali prireditve znamke v isti namen. Sedaj je Belgija otvorila serijo znamk posvečenih svetovni razstavi v Bruslju. Dve belgijski znamki (2.50 in 5 frankov) nam prikazujeta grb prireditve in znani Atomium. Belgija je sicer že lani izdala nekaj propagandnih znamk. Med letom pa bo ta država izdala nadaljnjih šest znamk z doplačilom.

Madžarska poštna uprava bo izdala posebno znamko posvečeno bruseljski razstavi. Verjetno bodo novo znamko izdali ob priliki otvoritve nove letalske proge Budimpešta-Bruselj. V madžarskem paviljonu na razstavi bodo prodajali vse madžarske znamke, ki so izšle od leta 1945 do danes.

Portugalska je s svoje strani že izdala dve znamki (1 in 3.30 escudos), eno znamko pa je izdal Luxemburg (2.50 franka) z vinjeto, ki prikazuje luksemburški paviljon. Dve znamki pa je izdala republika San Marino. Pričakovati je seveda, da bodo podobno med letom napravile še številne druge države.

***

Kar se športnega področja tiče, lahko omenimo danes pet znamk, ki so jih izdali na Češkoslovaškem in ki so, kot po navadi, zelo lično in okusno izdelane. Ena znamka je posvečena umetnemu drsanju (evropsko prvenstvo v Bratislavi), ena kanujskemu športu (državno prvenstvo v Pragi), ena odbojki (evropsko prvenstvo v Pragi), četrta padalskemu športu (državno prvenstvo v Pragi) in zadnja nogometu (svetovno prvenstvo v Stockholmu).

Zelo lepe znamke s športnimi motivi je izdala italijanska poštna uprava v Somaliji. Znamke prinašajo vinjete posvečene teku na kratke proge, nogometu, metu diska, motociklizmu, sabljanju, teku na dolge proge, lokostrelstvu, kolesarstvu, boksu in košarki. Skoda, da sama italijanska uprava ne izda sličnih znamk, ker je njihova izdelava zares okusna.

V Urugvaju so izdali dve znamki, posvečeni 14. južnoameriškemu prvenstvu v plavanju.

***

Kneževina Monako črpa mnogo dragocenih deviz iz prodaje svojih številnih znamk. Z nominalo 100 frankov je bila izdana znamka, ki prikazuje Grace Kelly s hčerko Karolino, druga znamka z isto nominalo je posvečena stoletnici viteškega reda sv. Karla, tretja pa 27. avtomobilskemu rallyju Montecarla. Trinajst znamk pa so posvetili stoletnici božje poti v Lurdu.

Šest znamk, posvečenih stoletnici lurdske božje poti, so izdali tudi v Vatikanu.

— Sem ti rekel, da bom pr vi...

HOROSKOP
ZA DANES

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Uspeh bo sicer malenkosten, toda otresli se boste nevšečnosti.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Težkoče prekašajo vaše moči. Kljub temu vaša prizadevnost ne bo zaman.

DVOJČKA (od 21. 5. do 20. 6.) Iskali vas bodo, toda le zato, da bi vam bili v napoto in breme. Ponavljamo, izberite drugo pot.

RAK (od 21. 6. do 22. 7.) Svoje načrte nekoliko skrčite, to bo pomagalo vam in drugim.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Pospešite si naklonjenost, kiste je potrebni. Dobri obeti tudi kar se srčnih zadev tiče.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Nikoli ni prepozno, če pokažete dovolj drznosti in vztrajnosti. Zmaga je zagotovljena.

TEHTNICA (od 23. 9. do 22. 10.) Napnite vse sile in tuji naklepi proti vam se bodo razblinili.

SKORPIJON (od 23. 10. do 21. 11.) Nepavadna vesela zgodba se vam obeta. Razveselili boste sebe in bližnje.

STRELEC (od 22. 11. do 21. 12.) Izogibajte se neke starejše osebe, posebno pa ne nasedajte njenim nasvetom.

KOZOROG (od 22. 12. do 20. 1.) Čustvene zadeve kažejo dobro, ne bodite pa vsiljivi, ker bi pokvarili.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Ne odlašajte na jutri. To drži, toda ne drži, da je vaš prijatelj iskren.

RIBE (od 20. 2. do 20. 3.) Če si hočete pridobiti veljavo, ne kažite se preveč lahkoverni in ne bodite zanesenjaki.

Prejeli smo

«Žena danas», april 1958. Izdaja Zveza ženskih društev Jugoslavije. — Uredništvo: Beograd, Ul. Moše Pijada 30.

«Il punto della settimana», leto III., štev. 15. Redakcija: Rim, via del Babuino 85 in Milan, Corso Venezia 29

Goriško-beneški dnevnik

Ob robu nedeljskega nagrajevanja zaslužnih kmetovalcev

Potrebni so resni ukrepi oblasti za razvoj kmetijstva po slovenskih vaseh

Od vladnih ukrepov v korist goriškega kmetijstva, slovenski kmetje nimajo sorazmernih koristi

Na nedeljskem nagrajevanju kmetovalcev, ki so z raznimi zboljšavami povečali kmetijsko proizvodnjo, zlasti pa povečali hektarski donos koruze, je imel predsednik pokrajinskega kmetijskega nadzorništva dr. Marsano zanimivo poročilo, iz katerega smo naslednji dan objavili nekatere zelo važne številke, ki kažejo, kako se je razvila mehanizacija v kmetijstvu na Goriškem in v vseh bolj razvitih delih zlasti severne Italije.

V tem poročilu pa smo zasledili tudi nekatere stvari, ki s stališča splošnega razvoja kmetijstva morda niso tako nevšečne, ki pa se pokažejo v popolnoma drugačni luči, če jih primerjamo s stanjem kmetijstva po slovenskih krajih.

V mislih imamo tisti odstavek iz predsednikovega poročila, ki se nanaša na vladne ukrepe predvsem finančne narave, ki so bili storjeni za kmetijstvo naše pokrajine v zadnjem petletju.

V tem poročilu se navaja cela vrsta javnih melioracijskih del, kot na primer v Fossalonu, Boscatu, na otoku Morosini, Brancolu, Lisertu, za katerega se sedaj obljublja okoli 600 milijonov lir. Drugo veliko delo, ki je nedvomno zelo koristno, ker bo zajamčilo vsakodnevni kruh številnim družinam, je gradnja sistema namakalnih kanalov na področju Gradiške in Krmina. Temu sistemu bodo v kratkem dodali nov kanal, ki bo zajemal vodo v bližini mosta 9. avgusta. Za to delo, ki je nadvse koristno, so pred časom določili veliko vsoto, ki je všteta v tisto milijardo, ki je bila pred kratkim obljubljena za nekatera javna dela na Goriškem.

Vlada je dalje prispevala izdatne vsote na podlagi sledečih zakonov: po zakonu štev. 31 od 1. julija 1946 je izplačala okoli 80 milijonov lir za zboljšanje zemljišč (računajo, da je bilo opravljenega dela za okoli 150 milijonov lir), zakon št. 949 od 25. julija 1952: do konca 1957 je bilo najetih 530 milijonov lir posojil za nakup kmetijskih strojev in delno za popravilo poslopij, zakon 989 od 16. oktobra 1954 predvideva državni prispevek za nakup izbranega semena. Na podlagi tega zakona je kmetijsko nadzorništvo sprejelo v zadnjem letu 7598 prošenj, na podlagi katerih je bilo izdanega raznega semena za nad 17 milijonov lir.

Če pregledamo vse te zakone in izdatne vsote, ki so jih prejeli pod različnimi pogoji kmetovalci naše pokrajine, moramo priznati, da ni malo.

Drugo vprašanje pa je, kaj so od tega dobili slovenski kmetje. Nedvomno so bili v večjem številu deležni državnega prispevka za nakup izbranega semena, toda to bi bilo malo, tudi če bi vseh 17 milijonov odpadlo na slovenske kmete iz Gorice in njene neposredne okolice.

Žal nimamo pri rokah podatkov, da bi lahko sodili, koliko slovenskih kmetovalcev in v kolikšni meri so bili ti kmetovalci deležni ugodnosti zgoraj omenjenih zakonov. Takoj pa lahko rečemo, da nimajo nobene neposredne koristi od tistih ogromnih vsot, ki so se potrošile in se še trošijo (in ki so v splošnem interesu neobhodno potrebne) za gradnjo namakalnih kanalov in za izsuševanje močvirij. Prav tako naši kmetje niso bili deležni ugodnosti številnih zakonov morda prav zato, ker o teh zakonih niso bili v zadostni meri poučeni.

Za naše kmetovalce bi bil potreben ali poseben zakon, ki bi upošteval specifične geografske pogoje (kras, hribovitost terena), v katerih ni mogoče toliko ustvariti kot v ravnini, da bi se odpravila zaostalost v kmetijski veji goriškega gospodarstva, ali pa naj kmetijski organi ob pomoči drugih ustanov podvzamejo konkretne akcije, ki naj dvignejo kmetijstvo teh krajev iz zaostalosti in povečajo njegovo nizko proizvodnost.

Zelo cenimo uradno priznanje, ki je bilo podano ob tej priliki, pridnosti in požrtvovalnosti kraškega in briškega kmeta; cenili pa bi ga toliko bolj, če bi bilo to dejanje prehodna točka od stare k novi politiki dejstev v korist našega kmetijstva, ki preživlja res hude čase. Le na nekatere stvari (izredno slabo stanje kolonskih hiš) je opozoril sam dr. Marsano, toda to je samo del obsežnega vprašanja, ki je splošno znano in ki je bil poleg tega predmet kritičnih ocen na zborovanjih levičarskih strank (predvsem KPI) in Delavske zbornice.

Samo takrat, ko bodo odgovorni krogi spoznali, da spadata tudi Kras in Brda ter vmesna polja v sklop goriškega kmetijstva in ko bodo posvetili primerno pozornost kmetijstvu teh krajev, samo takrat, pravimo, bo slovenski kmet, bolj kot doslej prispeval s svojimi pridnimi rokami k tako zaželenemu dvigu goriškega kmetijstva.

—«»—

Danes Goldonijevi «I rusteghi»

Danes zvečer bo v dvorani Ginnastice nastopila dramska skupina Cesca Baseggia z Goldonijevo komedijo «I rusteghi». Nastopajo poleg Baseggia igralci Elsa Vazzoler, Gino Cavalieri, Luisa Baseggio, Giorgio Gusso, Carlo Micheluzzi, Margherita Seglin in še nekaj drugih.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Urbani e Albanese, Korzo Italia 35, tel. 2443

Burna razprava na goriški sodniji

Že od nekdaj velja izrek: «Ta mladi naj stanujejo zase»

Žalostna zgodba dekleta, ki je šlo na možev dom k tašči...

Včeraj zjutraj so na goriški sodniji obravnavali enega izmed tolikih družinskih sporov, ki pa je bil tokrat, kot je prišlo na dan na sodni obravnavi, zelo resen. Pred približno letom dni se je 32-letni Silvan Kocjančič, bivajoč v Podgori, Ul. Attimis 21, poročil z 32-letno Danico Čavdek iz Sovodenj, kjer je bivala v Ul. Favetti 12. Kocjančič je ženo pripeljal na svoj dom v Podgoro, kjer je bivala njegova mati Terezija Kocjančič in nekateri njegovi ožji sorodniki. Prisotnost več ljudi v isti hiši ni mogla seveda biti v korist družinskemu miru med mladima zakoncema in zato so se kmalu pričeli prepiri, ki niso obetali nič dobrega. Zdi se, kot je prišlo na dan na razpravi, da sta se mlada nevesta in tašča večkrat spoprijeli z neljubimi besedami. Prepir je prišel do vrhunca v decembru 1957 in v januarju 1958. Silvan Kocjančič je bil verjetno pod precejšnjim vplivom matere, ki je včeraj na razpravi dokazala, da se ne boji niti sodnika, in se je strinjal s tem, kar je tašča očitala nevesti.

Mlada nevesta se je zaradi tega zatekla k svojim staršem v Sovodje in se po nekaj dneh vrnila, toda mož je ni hotel pustiti v sobo. Na razpravi so prišle včeraj na dan razne razprtije glede ključev in raznih očitkov; zdi se, da Silvan Kocjančič noče priznati za svojega otroka, ki ga pričakuje njegova žena. Za stvar so se ob priliki zanimali tudi orožniki iz Podgore in Sovodenj, misleč, da je vsega kriva Silvanova mati, so mu našli drugo delo in ločeno stanovanje, toda mladi mož je raje poslušal staro mater.

Stvar pa ni ostala med štirimi zidomi hiše ali v arhivih orožnikov, zanjo je izvedela cela vas, in kar je najhujše, prišlo je do takega spora, da je Silvan tožil ženo, ker je zapustila domači krov, Danica pa moža, ker se ni obnašal, kot bi se moral obnašati zakonski mož in ker ji ni nudil zadostne preskrbe.

Število občinstva, sestavljeno iz znancev obtožencev in istočasno tožiteljev, je z zanimanjem sledilo najprej zasliševanju, nato pa govorom tožilca odv. Kezicha, Silvanovega branilca odv. Paglille in Daničinevega branilca odv. Šfiligoja. Sodnik dr. Fabiani je oprostil Danico Čavdek, ker stvar ni kazniva, obsodil pa Silvana Kocjančiča na 11.000 lir kazni in 40 dni zapora pogojno, in na plačilo 30.000 lir stroškov civilni stranki.

—«»—

Sklepi gradbene komisije

Palači ESSO na Travniku prizidajo še eno nadstropje

Pod predsedstvom župana dr. Bernardisa se je sestala občinska gradbena komisija, ki je odobrila sledeče predložene načrte:

Gottard Oscar — zunanje in notranje spremembe v trgovini na Korzu Italia št. 6;

Baselli Camillo — dvig stanovanjske hiše za ene nadstropje in gradnja skladišča v Ul. Mattioli 13;

Scapin Michele — razširitev stanovanjske hiše v Ul. Regg. Piemonte Reale 6;

S. r. l. — La CE. GO. — gradnja industrijskega objekta v Ul. degli Scoli, parcela 713/1;

Bisiani Guido — gradnja stanovanjske hiše v Ul. Grabizio;

Borghes Maria — razširitev stanovanjske hiše v Ul. Androma de. Pozzo 6;

S.p.a. IMCA — gradnja garaže v Ul. Garibaldi 6;

Cumari Luigi — gradnja stanovanjske hiše v Gradiškuti;

Dorini Luigi — razširitev stanovanjske hiše pri Ušarjih;

Donati Steno — gradnja 16-stanovanjske hiše v Ul. Randaccio;

Pokrajinska uprava — gradnja 9-stanovanjske hiše v Ul. V Veneto;

Perinzig Michele — v glavnem odobren načrt za obnovo stanovanjskega poslopja v Ul. Balilla 8;

Cugalotto Munto in Silvio — dvig stanovanjske hiše v Ul. Fatebenefratelli 4 za eno nadstropje;

Ambrosio Ferruccio — gradnja delavnice za obdelovanje marmorja na Tržaški cesti;

Rivol Angelo — gradnja stanovanjske hiše s shrambo v Ul. Udine;

Morassi Mario — gradnja skladišča za mazilna olja in tekoča goriva v Ul. Garzarolli;

Primosig Basilio — gradnja garaže in skladišča v Ul. G. Cascino 11;

Z nekaterimi spremembami, priporočili in pogoji je komisija odobrila še sledeče predloge:

Ing. Martini Natale — dvig palače ESSO za eno nadstropje in gradnja nekega visokega poslopja v Ul. Oberdan;

Makuc Ernesto — razširitev stanovanjske hiše in zasebne garaže v Ul. Parini;

Zei Giuseppe — gradnja stanovanjske hiše v Drevoredu XX. septembra;

Marcaglia Elena — gradnja zasebne garaže v Ul. Manzoni 32;

Lanterna d'oro — namestitev markacij na gradu;

Finy Livia — preureditev podstrešja v stanovanje v Ul. Garzarolli 3;

SAFOG — INA Casa — gradnja dveh stanovanjskih poslopij z 12 stanovanji na vogalu Ul. Caprin, Ul. Ciconi.

Volitve notranje komisije v IGLEA

V četrtek 17. aprila so bile volitve notranje komisije v podjetju IGLEA v Gorici, ki so dale sledeče rezultate, (med oklepaji rezultati iz l. 1956):

Volilo 81 volivcev (91)
CISL 45 volivcev (37)
CGIL 22 volivcev (30)
UIL 14 volivcev (18)

Notranja komisija bo sestavljena iz treh odbornikov: uradniki en sedež (CISL), delavci dva sedeža (CGIL in CISL).

Kino v Gorici

CORSO. Pričetek predstav ob 15.30, 18.20 in 21.30: «Grešniki iz Peytona», Lana Turner in Hope Lange, cinemascope v barvah. Mladoletnim vstop prepovedan.

VERDI. 17.00: «Kralj ringa», filmana zgodovina najbolj znanih boksarskih dvobojev

VITTORIA. 17.15: «Nasmeh poletne noči», švedski film z Ullo Jacobson. Mladoletnim vstop prepovedan.

CENTRALE. 17.00: «Totò, Vittorio in zdravnica», Totò, Vittorio De Sica in Abbe Lane.

MODERNO. 17.00: «Oddelek tristotih sedme divizije».

—«»—

Kino v Tržiču

EXCELSIOR. 16.00: «Pal Joey», Frank Sinatra, Kim Novak in Rita Hayworth.

AZZURRO. 17.30: «Grehi Playtona», Lana Turner.

PRINCIPE. 17.30: «Osvoboditev Jeruzalema», Fr. Rabal, S. Koscina, cinemascope, technicolor.

SOŽALJE

Vse napredne slovenske žene v Italiji izrekajo g. Marij Bogataju ob izgubi njenega moža najglobljе sožalje.

V nedeljo 20. aprila bo SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE iz Trsta gostovalo v **Prosvetni dvorani v Gorici** z igro v treh dejanjih Wilderja Thorntona

NAŠE MESTO

Predstavi bosta ob 16.15 in 20. uri.

Vstopnice, ki so v prodaji na sedežu ZSPD in v kavarni Bratuš, so po 300, 200, stojišča 150 lir, dijaška stojišča 100 lir.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Kolesarska dirka neodvisnih po Siciliji

Druga zmaga Milesija v etapi Catania-Ragusa

V splošni klasifikaciji še vedno vodi Azzini in moštvo «S. Pellegrino»

RAGUSA 17. — V tretji etapi kolesarske dirke neodvisnih po Siciliji Catania - Ragusa (101 km) je zmagal član moštva «S. Pellegrino» Milesi, ki je etapo prevozil v času 2.56'26" s povprečno hitrostjo 37,150 km na uro. V splošni klasifikaciji se vedno vodi Azzini (S. Pellegrino) pred klubskima tovarišema Milesijem in Tinazzijem.

Na startu v Cataniji se je danes zbralo samo še 44 dirkačev, ker je bil Avellino, ki je včeraj prispel na cilj po maksimalnem času, izključen. V začetku je dirka potekala brez posebnih dogodkov in do začetka vzpona na Francofronte so vse kolesarji privozili v skupini. Pobeg Pellegrinija, kateremu se je pridružil tudi Pettinati, pa je sprožil reakcijo članov moštva «S. Pellegrino», ki so takoj prešli v protinapad in potegnili za seboj še druge, tako da so bili v vodilni skupini Tinazzi, Milesi, Bui, Pellegrini, Catalano, Azzini, Franceschini, Dall'Agata, Gimmi, La Cioppa, Gabelli, Pettinati in De Gasperi, ki so pod vodstvom Azzinija diktirali hiter tempo, zaradi katerega so ostali dirkači, med katerimi so bili skoraj vsi člani moštva «Faema», precej zaostali in imeli pri kraju Vizzini že 1'10" zaostanka.

Položaj v vodilni skupini se ni spremenil vse do Ibla. Zaostal je le Pellegrini. Na začetku zadnjega vzpona je imela vodilna skupina skoraj 2' raskoka pred glavnino, toda v bližini cilja je na zadnji strmini le prišlo do razčlembe. Prvi je zaostal Švicar De Gasperi, za njim pa Gabelli in Franceschini, medtem ko je Catalano vlekel ostale kolikor je mogel, kar se mu je v odločilni fazi tudi maščevalo. V zadnjem kilometru je namreč štirim dirkačem uspelo uiti za kakih 50 m in privoziti na cilj v sprintu, v katerem se je za malenkost uveljavil Milesi pred Švicarjem Gimmijem. Z zaostankom niti pol minute je privozil Azzini, ki je tako ohranil majico prvega v splošni klasifikaciji:

Vrstni red na cilju: 1. Milesi (S. Pellegrino) 2.56'26" s p. h. 35,150 km na uro, 2. Gimmi (Sv.), 3. Tinazzi, 4. Bui, vsi s časom zmagovalca, 5. Catalano 2.56'37", 5. La Cioppa, 7. Pettinati, 8. Dall'Agata, 9. Azzini 2.56'42", 10. Gabelli, 11. Franceschini 2.56'49", 12. De Gasperi 2.51'50", 13. Benedetti 2.58'17", 14. Zuffolato, 15. Pellegrini 2.58'25" in z njegovim časom še Menini, Metra, Tezza, Masocco, Mazzacurati in Moresi.

Splošni vrstni red po 3. etapi: 1. Azzini (S. Pellegrino) 12.00'11", 2. Milesi (S.P.) 12.02' in 05", 3. Tinazzi (S.P.) 12.02 in 05", 4 Catalano (Girardengo) 12.02'33", 5. La Cioppa 12.04'43", 6. Metra 12.04'51", 7. Fini 12.07'19" 8. Pecoraro 12.07 in 40", 9. Pettinati 12.13'31" Sledijo Dall'Agata, Bui, Pezza, Gimmi, Franceschini, Menini, Giusti, Masocco Pelledti in in drugi.

KOLESARSTVO

8 etap kolesarske dirke po Švici

ZUERICH, 17. — Švicarska kolesarska zveza je objavila načrt letošnje kolesarske dirke po Švici. Celotna proga v skupni dolžini 1530 km je razdeljena v 8 etap, trikrat pa bo proga povedla dirkače tudi v inozemstvo in sicer v prvi etapi v Avstrijo, v šesti v Italijo in v osmi v Lichtenstein. Vrstni red etap je naslednji:

11. junija: Zuerich - Bregenz 174 km, 12. jun.: Bregenz - Rheinfelden 233 km, 13. jun.: Rheinfelden - Solothurn 80 km (individualno na kronometer), 14. jun.: Solothurn - Bern 234 km, 15. jun.: Bern - Sierre 210 km, 16. jun.: Sierre - Locarno 186 km, 17. jun.: Locarno - Kloster 200 km, 18. jun.: Klosters - Zuerich 211 km.

Za gorsko nagrado bodo veljali naslednji vzponi: Stoos (1. etapa 974 m), Saalhoehe (2. etapa 741 m), St. Coix (4. etapa 1092 km), Mosses (5. etapa 1445 m), Simplon (6. etapa 2005 m), San Bernardino (7. etapa 2036 m, Hulftegg (8. etapa 935 m).

—«»—

Kolesarski dvoboj Italija - Francija

MILAN, 17. — V petek 25. aprila bo na dirkališču Vigorelli v Milanu kolesarski dvoboj Italija - Francija. Francijo bodo zastopali Louison Bobet, Anquetil Darrigade in morda Rivier in Hassenforder, Italijo pa Terrussi, Messina, Faggin, De Rossi in Domenicali. Dvoboj bo obsegal naslednje discipline: hitrostno vožnjo, 1000 m z letečim startom, zasledovalno vožnjo, individualno vožnjo na točke in vožnjo za motorji. V nedeljo pa bo tekmovanje v hitrostni vožnji in v vožnji za motorji. V prvi bodo nastopili Francoza Rousseau in Gaignard ter Italijani Maspes, Oriani, Pinarello in Sacchi, dirke za motorji pa se bodo udeležili svetovni prvak Belgijec Paepe, Francoza Godeau in Boher ter Italijana Pizzali in Fabris.

ATLETIKA

Krivonosov 66,48 v metu kladiva

HELSINKI, 17. — Bivši svetovni prvak v metu kladiva Rus Krivonosov je v soboto na mitingu v Naltsjiku vrgel kladivo 68,48 m daleč. Na nekem drugem mitingu pa je atlet Algim Balčiušnika dosegel z daljavo 54,44 m najboljši letošnji rezultat v SZ v metu diska.

«Zlati pokal vzpenjač na Matterhorn»

Wagnerberger in Leitner zmagovalca v veleslalomu

Favorit Schranz je padel - Med Italijani najboljši Milianti

CERVINIA, 17. — Danes je bilo v Cervinii pod Matterhornom mednarodno smučarsko tekmovanje v veleslalomu za «Trofejo Furggen», ki se bo jutri nadaljevalo s tekmovanjem v smuku za podelitev «Zlatega pokala vzpenjač na Matterhorn». Tekmovanja se udeležuje 48 tekmovalcev, med katerimi 6 Nemcev, 8 Avstrijcev, med katerimi tudi zmagovalec Kandaharja 1957-58 Karl Schranz, 5 Švicarjev, 6 Francozov, 4 Jugoslovani in 19 Italijanov, med katerimi Bruno Alberti, Paride Milianti, Lino Zucchini, Bruno Burrini, Otto Gluck, Dino Pompanin in Piero Viotto.

Pogoji za tekmovanje so bili odlični. Proti pričakovanju sta z enakim časom zmagala Nemca Fritz Wagnerberger in Ludwig Leitner s časom 2'32"6, favorit Schranz pa se je zaradi padca na pol proge uvrstil šele na 5. mesto. Do trenutka ko je padel, je imel daleč najboljši čas med vsemi tekmovalci. Bruno Alberti in Francoz Duvillard, ki sta se uvrstila na 7. oz. 10. mesto, sta bila naknadno diskvalificirana, ker sta izpustila vratca.

Vrstni red: 1. Wagnerberger (Nem.) in Leitner (Nem.) 2' 32"6, 3. Gramshammer (Avst.) 2'33"6, 4. Milianti (t.) 2'33"6, 5. Schranz (Avst.) 2'33"8 in Pompanin (It.) 2'33"8, 7. Walter (Šv.) 2'37"3, 8. Zulian (It.) 2'37"6, 9. Burrini (It.) in Schluneger (Šv.) 2'37"8, 11. Gruenelder (Šv.) 2'37"9, 12. Siorpaes (It.) 2'38"2, 13. David (It.).

Startati bi moral tudi Zeno Colò, vendar pa je FISI sporočila orgonizatorjem, da je Colò diskvalificiran in da ne sme tekmovati brez izrecnega dovoljenja FISI. Zaradi tega je Colò skupno z Avstrijcem Spissom izvedel le otvoritveni spust in dosegel čas 2'38", medtem ko je Spiss porabil za progo 2'34".

TENIS

Samo Merlo v četrtfinalu turnirja v Sanremu

SANREMO, 17. — Tudi tretji dan mednarodnega teniškega turnirja v Sanremu ni potekel brez presenečenj. Tako je izpadel Francoz Haillet, katerega je premagal mnogo starejši pa tudi bolj izkuseni Poljak Skonecky. Od Italijanov je ostal v konkurenci samo še Merlo, potem ko so bili danes izločeni še Maggi, Drisaldi in Fachini.

Rezultati: Posamezniki: Segal (J.Afr.) - Contreras (Meh.) 6:3, 3:6, 6:4, Llamas (Meh.) - Maggi (It.) 6:3, 6:3, Merlo (It.) - Pirro (It.) 6:1, 6:1, Nielsen (Dan.) - Jancso (Madž.) 6:2, 1:6, 6:2, Garrito (Kuba) - Drisaldi (It.) 6:0, 8:6, Skonecky (Polj.) - Haillet (Fr.) 6:1, 7:5, Davidson (Šved.) - Fachini (It.) 6:1, 6:4, Lundquist (Šved.) - Reid (Avstral.) 2:6, 6:4.

Ženske: Hellijer (Avstral.) - Troccole (ZDA) 7:5, 6:3, Mueller (Avstral.) - Ybarra (Meh.) 7:5, 6:2, Lazzarino (It.) - Hay (ZDA) odstop, Rejs (Meh.) - Bellani (It.) 6:0, 6:1.

Moške dvojice: Contreras-Llamas (Meh.) - Fachini-Maggi (It.) 6:3, 6:2, Segal (J. Afr.)-Merlo (It.) - Drisaldi-Casini (It.) 6:2, 6:2, Contreras-Llamas (Meh.) - Skonecky (Polj.) - Limonier (It.) 6:0, 6:4, Garrito (Kuba)-Jancso (Madž.) - Maggi-Fachini (It.) 3:6, 10:8, 7:5.

KOŠARKA

Simmenthal - Honved 80:72 (41:36)

MILAN, 17 — V zadnjem srečanju v okviru troboja za pokal evropskih košarkarskih prvakov je nocoj Simmenthal premagal Honveda iz Budimpešte z 80:72 (41:36). Tekma je bila izredno razburljiva in napeta in le proti koncu so si Italijani lahko zagotovili zmago, ki jim je skupno s Honvedom omogočila vstop v četrtfinale pokala.

NOGOMET

Matt Busby zapustil bolnišnico

MUENCHEN, 17. — Matt Busby, trener «Manchester Uniteda», je danes zapustil bolnišnico, v kateri je bil od 6. februarja, ko je bil skupno z ostalimi člani moštva žrtev letalske nesreče. Busby, ki je bil dalj časa v smrtni nevarnosti zaradi zadobljenih ran, je izjavil, da je bila vest, da se je «Manchester United» kvalificiral v finale «Angleškega pokala», zanj čudovito zdravilo in da so igralci naredili res izreden podvig. Busby je izrekel upanje, da bo lahko vodil svoje moštvo že za finalno srečanje za pokal, ki bo v Wembleyu.

—«»—

Puskas se namerava naseliti v Italiji

MILAN, 17. — Na vprašanje, če bo v prihodnji nogometni sezoni igral v Italiji, je Ferenc Puskas izjavil, da je zaprosil za politični azil v Italiji in da čaka samo še na potek diskvalifikacijske dobe FIFA, ki se konča konec avgusta. Puskas je tudi prepričan, da mu bo madžarska nog. zveza izdala dovoljenje, da bo lahko igral na tujih igriščih. Puskas je dalje izjavil, da je dobil doslej najvišjo ponudbo od Real Madrida, da pa bo ostal v Italiji, kjer so mu že ponudili angažma Inter, Torino, Roma, Fiorentina, Milan in Juventus. Najugodnejša je bila ponudba ene od milanskih enajstoric.

—«»—

Francozi nadomeščajo pobegle Alžirce

PARIZ, 17. — Francoska nogometna zveza je namesto Alžircev Zitounija in Mekloufija vključila med 40 kandidatov za reprezentanco, ki bo nastopila na svetovnem prvenstvu, igralca Sbroglio (Angers) in Dombecka (Rennes).

—«»—

Ronchi - Železničar 1:1

RONKE, 17. — Povratna prijateljska nogometna tekma med domačo enajstorico in Železničarjem iz Nove Gorice, ki je bila danes popoldne ob 16. uri na občinskem stadionu v Ul. Duca d'Aosta, se je končala z neodločenim rezultatom 1:1.

Zvečer je vodstvo AS Ronchi priredilo svojim gostom z onstran meje sprejem na društvenem sedežu.

Nogometno prvenstvo rezerv

Padova B - Triestina B 3:0

Vsi goli doseženi v prvem polčasu - Attilli in Merkuza najboljša pri Triestini

PADOVA, 17. — V tekmi za prvenstvo rezerv je danes B moštvo Padove premagalo B moštvo Triestine s 3:0.

Strelci: v 8' Menti, v 38' Boscolo, v 41' Galtarossa.

Padova: Bolognesi; Nicolè, Prigiolato; Pison (Nicolè), Tommasin, Hocevar, Galtarossa, Menti, Bona, Scalabrin, Boscolo (Dalla Pietra).

Triestina: Marzuttini; Bonetti, Costelli; De Minia (Geppa), Merkuza, Rocco; Forti, Tulissi, Gherbaz, Attilli, Broziati.

Proti Padovi, ki je bila okrepljena z nekaterimi člani prvega moštva, se enajstorica Triestine ni mogla uveljaviti, čeprav je igrala z veliko prizadevnostjo. Domačini, ki so začeli v zelo hitrem tempu, so dosegli prvi gol že v 8' po Mentiju, ki je spretno izkoristil kombinacijo med Bono, Pisonom in Boscolom. Tržačani so reagirali, vendar pa niso mogli prebiti zanesljive obrambe domačinov. V 38' je Boscolo po akciji Bona - Scalabrin s preciznim in ostrim strelom presenetil Marzuttinija. 5' kasneje je Boscolo idealno zaposlil Galtarosso, ki je brez težav realiziral.

Drugi polčas je potekel v terenski premoči Tržačanov, vendar pa se rezultat ni menjal. Pri Triestini sta bila najboljša Attilli in Merkuza, pri Padovi pa Boscolo in Menti.

Odgovorni urednik STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

VLADIMIR BARTOL — 53.

ALAMUT

Kot pešci so se prav tako izkazali kakor kot konjeniki. Stotnik je naskrivaj ošinil velikega daija. Videl je, da se je tiho smehljal.

Na vrsto so prišle posamezne bojne veščine. Postavili so v primerni razdalji tarče in začeli streljati vanje z loki. Ibn Tahir in Sulejman sta od desetih strelov zgrešila samo po enega. Drugi so le malo zaostajali za njima.

Za tem so se pomerili v metanju kopja. Kakor so bili spočetka spričo velikega daija vsi kakor na trnju in so molče izpolnjevali povelja, so se ob njegovem zadovoljnem prikimavanju polagoma sprostili in se razgreli. Začeli so se zbadati in izpodbadati. Vsakdo bi se bil rad posebej izkazal in dal od sebe najboljše, kar je zmogel. Jusuf je s svojim silnim zamahom vse posekal. Sulejman se ni hotel vdati. Bil je ves zaripel od napora.

«Še marsikaterega junca boš moral pospraviti,» se mu je rogal Jusuf.

Sulejman je stisnil ustnice, zavihtel kopje in vzel nalet okrog svoje osi. Orožje je švisnilo skozi zrak. Toda Jusufa ni nadkrilil. Nasprotno, Jusuf je v prihodnjem metu prekosil samega sebe.

«Jako dobro,» ga je pohvalil Abu Ali.

V sabljanju pa ni bil nihče kos Sulejmanu. Merili so se po dva in dva in kdor je bil premagan, je od nadaljnjega tekmovanja izpadel. Ibn Tahir je nadvladal Obeido in Ibn Vakasa. Potem pa je podlegel silnemu Jusufovemu navalu. Sulejman je zapovrstjo izrinil vse svoje tekmece. Naposled se je moral meriti še z Jusufom. Skril se je za ščit, toda njegove oči, ki so gledale iznad njega, so se posmehovale nasprotniku.

«Zdaj se izkaži, če si junak,» ga je izzival.

«Nikar se prezgodaj ne veseli, skokonoga kobilica,» ga je zavrnil Jusuf. «Pri metanju kopja se nisi posebno izkazal.»

Pomerila sta se. Jusuf je vedel, da je njegova prednost v teži, zato je takoj z vso silo navalil na svojega tekmeca. Toda Sulejman se je na svojih dolgih krakih mogočno razkoračil in se napadom spretno izmikal s kretnjami svojega života, ne da bi se prestopil. Iznenada je z lažnim zamahom preslepil nasprotnika, da je nastavil ščit na napačno stran. Nakar ga je s prikupno kretnjo udaril čez prsni oklep.

Učenci in poglavarji so se zasmejali. Jusuf je prhnil od jeze.

«Še enkrat, če te je kaj!» je vzkliknil. «Zdaj me ne boš več preslepil.»

Minučeher je hotel poseči mednje, toda Abu Ali mu je namignil, naj ju pusti. Vnovič sta križala sablji.

Jusuf je navalil kakor pobesnel bik in začel mahati po Sulejmanovem ščitu. Sulejman se mu je izza njega smejal. Stal je razčeperjen v dolgem koraku in spretno menjaval svoje težišče. Nenadoma se je nagnil daleč naprej in sunil Jusufa izpod njegovega ščita naravnost v prsi.

Žel je glasno odobravanje.

Abu Ali se je dvignil, vzel najbližjemu ščit in sabljo iz rok in pozval Sulejmana, naj se pomeri z njim.

Vseh oči so se obrnile vanju. Abu Ali je bil starec in nihče mu ne bi pripisal, da se je še zmožen boriti. Sulejman je v zadregi pogledal stotnika.

«Izpolni ukaz,» je dejal ta.

Sulejman je oklevajoč zavzel svoje mesto.

«Nikar naj te ne moti, če me vidiš brez oklepa, moj dečko,» je dejal dobrohotno veliki dai. «Preizkusil bi rad, če sem še kaj v vaji. Utegnilo mi bo priti nemara še prav.»

Zamahnil je proti Sulejmanovemu ščitu, da bi izzval tekmeca. Toda Sulejman očitno ni vedel, kaj naj stori.

«Čemu oklevaš? Udari vendar!» se je razjezil veliki dai.

Sulejman se je pripravil za napad. Toda še preden se je prav zavedel, mu je odletela sablja iz roke. Izpod nasprotnikove halje se je bil izprožil komolec, katerega zglob je bil debel za otroško glavo.

Šepet začudenja je šel skozi vrste. Abu Ali se je hudomušno smehljal.

«Ali bi se poizkusila še enkrat?» je vprašal.

Zdaj se je Sulejman resno pripravil. Dvignil je ščit do oči in izza njega pozorno motril svojega nevarnega tekmeca.

Spoprijela sta se. Abu Ali je nekaj časa vešče odbijal napade. Potem je sam silovito navalil. Sulejman se mu je začel umikati, hoteč ga preslepiti s svojimi zvijačami. Toda starec je bil na vse pripravljen. Naposled je nepričakovano zamahnil in Sulejmanu je vdrugič odletelo orožje iz roke.

Abu Ali je z zadovoljnim nasmehom vrnil sabljo in ščit.

«Dober borec boš, Sulejman moj,» je dejal, «ko boš imel pol stotine bitk in bojev za sabo, kot jih imam jaz.»

Pomahal je z roko Mucuferju v znamenje, da je z uspehom zadovoljen. Nato se je obrnil k učencem, ki so stali v dveh strumnih vrstah, in jim rekel:

«Zdaj boste pokazali, kako ste napredovali v trdnosti volje. Abdul Malik, vaš učitelj, je na poti in namesto njega vas bom jaz preizkusil.»

Stopil je prednje, jih hladno premeril z očmi in ukazal: «Pridržite dih!»

S pogledom se je sprehajal od obraza do obraza. Videl je, kako so učenci postajali zaripli, kako so jim nabrekale žile na vratu in sencih in kako so jim polagoma izstopale oči. Iznenada se je prvi prekopicnil. Stopil je tik obenj in ga z zanimanjem opazoval. Ko je videl, da je spet zadihal, je zadovoljno prikimal.

Drug za drugim so se zvračali učenci na tla. Abu Ali je pogledal daije in stotnika in porogljivo pripomnil:

«Zares! Kakor hruške v jeseni.»

Naposled so ostali samo še trije: Jusuf, Sulejman in Ibn Tahir. Veliki dai je stopil tik do njih in jim pozorno motril nosnice in usta.

«Ne, ne dihajo,» je dejal tiho.

Tedaj se je Jusuf zazibal. Najprej je lahno klecnil v kolenih, potem je trdo telebnil na tla. Zadihal je, odprl oči in debelo pogledal okrog sebe.

Nenadoma, kakor izpodžagano drevo, se je zrušil Sulejman.

Ibn Tahir je vztrajal še nekaj trenutkov. Abu Ali in Minučeher sta se priznavajoče spogledala. Končno se je tudi on zamajal in se prevrnil.

Že je Abu Ali hotel dati ukaz za prihodnjo vajo, ko je prijezdil v divjem diru sél z gradu in ga pozval, naj pohiti takoj k vrhovnemu poglavarju. Z izpiti da bo nadaljeval popoldne v šolskem poslopju.

Veliki dai je velel zajahati konje in se nato prvi zapraši skozi sotesko.

Kmalu potem, ko so bili zjutraj učenci odjahali z gradu, je stražar vrhu stolpa opazil, da obletava tuj golob golobnjak. Obvestil je upravnika golobov slóv, ki je prihitel na stolp z napetim lokom. Toda živalca se je bila medtem pomirila in se je dala krotko prijeti. Okrog ene izmed nožic je imela ovit svilen omot. Upravnik golobnjakov je stekel do vrhovnega poglavarstva in predal goloba enemu izmed Hasanovih telesnih stražarjev.

(Nadaljevanje sledi)